

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szerkesztőség 8-10. 8-53

NAPILÓ

Kiadóhivatal és telefonok

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MAJUS 24.

PÉNTEK

I. R. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRÁBÓL

133. SZÁM

KÖZBESZÓLÁS

A szubotici és környékbeli elemi iskolák tanulói tanulmányi kirándulásra készülődnek. A fővárost fogják megtekinteni tanítóik és a tanfelügyelők vezetése alatt. Az apró diákok lázas izgalommal várják első nagyobb szellemi vállalkozásuk napját és álmaik vetítésvásznán gyönyörű képek vonulnak el, csupa ragyogó illusztrációja az ígérkező szenzációknak. A kis iskolásgyerkek jórésze még vonaton sem ült és el lehet képzelni, hogy a beogradi út reménye milyen emóciókat kelt ismeretlen szépségek sejtelmétől felzaklatott lelkükben. Emlékezzünk csak vissza arra a megilletődésre, amely elfogott bennünket, amikor először ültünk vonatra és fogalmat alkotunk magunknak a kirándulás előtt álló gyerekek repeső örömről. Az ut fejenként mindentől hatvan dinárba kerül. Olyan összeg ez, amelyet még a kevésbé jómóduak közül is sokan könnyű szívvel adnak ki szórakozásra. Mégis százával vannak elemi iskolások, akiknek szülei nem tudják ezt a hatvan dinárt előteremteni, hogy a gyerekek résztvehessen a kiránduláson. Száz és száz ártatlan kis lélek érzi a száműzöttség tragikumának súlyát, mert ki vannak rekesztve a hatvan dinárral megszerzhető boldogság paradicsomából. A *Bácsmegeyi Napló* felhívására egy szubotici kereskedő háromszáz dinárral járult hozzá a szegény elemi iskolai tanulók kirándulási költségeihez. Őt gyerekek jelent ez az adomány főnyereményt, de még néhány százan vannak, akik a jószívűség csodáiról ábrándoznak.

A társadalom szívének dobogása az adakozás legkülönbözőbb formáiban figyelhető meg. Van, aki nem tud elhaladni egy koldus mellett anélkül, hogy egy dinárt ne vessen oda neki, de következetesen kivonja magát a nyilvános gyűjtésekből. Van, aki humanitárius intézményeket jelentős áldozatokkal támogat, de a nyomor egyéni megnyilvánulásai fölött csukott erszénnyel tér napirendre. Van, akinek házi szegényei vannak és a nekik adott alamizsnákkal emberbaráti kötelességeit betöltöttnek tekinti. Van, aki csak a szervezett jótékonyagra reagál és van, aki pontosan tudni akarja, hogy a könnyűletesség adóját kinek a javára és milyen természetű szükséglet kielégítése céljából rója le. Van, aki rangsorozza a nyomort s csak annak ad, aki valóban éhezik vagy fázik vagy rongyokban jár és van, aki a nélkülözést nem pusztán a szó szoros értelmében vett falat kenyér szempontjából mérlegeli, hanem fogékony a szegénység pszichológiájának egyéb mozzanataira is. Bizonyára akadnak sokan, akik a szegény elemi iskolások vágyódását a beogradi kirándulás után nem ismerik el egy jótékonyági akció jogos alapjának. Szó sincs róla, a nyomornak vannak égetőbb problémái is és aki felállítja az alternatívát, hogy vagy kenyerre ad egy éhező családnak, vagy hatvan dinárt egy szegény kisdíák beogradi útjára, az inkább az éhező családot lakassa jól. A prioritás kérdésében nem lehet helye vitának. Amde ha az érzés mindenegyes konkrét esetben okoskodna és kategóriákat állítana fel, akkor semmiféle célkitűzés, amely adakozásra támaszkodik, nem vezethetne sikerre, hiszen nincs olyan nemes rendeltetésű mozgalom, amellyel szemben a közömbösség a prioritás ürügye alatt a negatív álláspontjára ne helyezkedhetne.

Szabad volna-e a szegény gyermekek karácsonyfájára vagy hasonló poétikus jellegű célra gyűjtést indítani, ha az emberszeretet feladatait szigorúan gyakorlati fontosság és elsőbbség szerint osztályoznánk? Akármennyire igénybe van a véve a felebarátaink segítségére kész hajlandóságunk, vannak helyzetek, amikor a szíven nem vehet erőt az érveket latolgató józanság rideg tanácsa. Azok a szegény elemi iskolások, akik nem vehetnek részt a beogradi kiránduláson, mert a szüleinek nincs hatvan dinárjuk, az utolsó pillanatig hisznek abban, hogy az ő felbuzgatott vágyaik is teljesülni fog. Szép cselekedetet végez mindenki, aki adományával résztvesz ennek az ő reszketve féltett hitüknek megmentésében.

Eckener maga vezeti vissza a Graf Zeppelint Németországba

A léghajó utközben több francia városban tesz látogatást

Párisból jelentik: A *Germán Lloyd* Toulonban tartózkodó szakértője, Kaye dr. szerint

a Graf Zeppelin motorjaiban jelentkező defektusok a jövőben könnyen elkerülhetők lesznek.

A léghajó sérült motorjainak tanulmányozására a párisi műegyetem három professzort küldött ki. Eckener dr., akit a Graf Zeppelin kudarca rendkívül elkedvetlenített, eredetileg nem akart visszatérni Toulonba, de szerdán

Lehmann másodkapitány távirati kérésére mégis vállalta, hogy maga vezeti vissza a lég-

hajót Friedrichhafenbe.

A touloni tengerészeti parancsnokság hatszáz embert rendelt ki a repulotérre, hogy segítségére álljon a Graf Zeppelinnel a startnál. A léghajó gáztöltésére a francia hatóságok háromezer köbméter hidrogéngázt bocsátottak a német léghajó rendelkezésére.

Több francia város azt a kérelmet intézte Eckenerhez, hogy hazatérőben látogasson el hozzájuk a Graf Zeppelinnel.

de Eckener csak néhány ilyen kérésnek tehet eleget, minthogy az új motorokkal nem akar egyelőre hosszabb utra vállalkozni.

A kisantant külügyminiszterei Szarajevóban

Pénteken Dubrovnikba utaznak a külügyminiszterek és a kisantant sajtó képviselői

Szarajevóból jelentik: *Mironescu* román külügyminiszter feleségével, sógornőjével és kíséretével csütörtökön reggel kilenc órakor Szarajevóba érkezett. Az állomáson a város polgármestere és nagyszámú közönség várta a román külügyminisztert és a polgármester felesége nagy virágcsokrot nyújtott át a külügyminiszter nevének. Rövid tartózkodás után a román miniszter Ilidzsére utazott.

Tíz órakor érkeztek meg Szarajevóba a kisantant sajtóképviselői. A szarajevói újságírók várták őket a pályaudvaron és az újságírók nevében *Ivanisevics* szerkesztő üdvözölte a vendégeket.

Benec dr. csehszlovák külügyminiszter és *Kuma-*

nudi dr. külügyminiszterhelyettes, valamint *Szrsztkics* dr. igazságügyminiszter délután két órakor automobilon érkeztek Szarajevóba, majd a kisantant sajtóképviselőivel együtt Ilidzsére mentek.

A délután folyamán a három külügyminiszter és az újságírók megtekintették Szarajevó nevezetességeit, este pedig Szarajevó város a külügyminiszterek és az újságírók tiszteletére bankettet rendezett, amelyen több felköszöntő hangzott el. A bankett után *Mironescu* Dubrovnikba utazott, a többiek pénteken reggel autókön utaznak el Dubrovnikba, ahol több napig maradnak és megtekintik a várost, valamint a környéken levő érdekesebb helyeket.

A legfőbb törvényhozó tanács megkezdte a rokkanttörvény tárgyalását

Legközelebb a pravoszláv egyházzal szülő törvényt tárgyalja a tanács

Beogradból jelentik: A legfőbb törvényhozó tanács csütörtök délután ülést tartott, amelyen megkezdtek a rokkanttörvény tárgyalását.

Az ülésről a következő kommunikét adták ki:

— Ma délután a törvényhozó tanács folytatta munkáját. Az ülés fél négytől hat óráig tartott és a tanács a rokkanttörvénnyel foglalkozott. A hadügyminiszterium részéről jelent volt *Krsztics* Radisa hadosztálytábornok, a hadügyminiszter helyettese, a szociálpolitikai miniszterium részéről pedig *Holmánovics* osztályfőnök és *Mijovics* Bozsidar inspektor. A tanács a mai ülésen általánosságban letárgyalta a javaslatot. A legközelebbi ülés szombaton délután lesz ugyanezzel a nappal.

A legfelsőbb törvényhozó tanács előtt a rokkanttörvényen kívül más javaslat nincs. Értesüléseink szerint azonban a rokkanttörvény letárgyalása után azonnal a pravoszláv egyház szervezetéről szóló törvényt fogja a tanács tárgyalni, mert ezt a törvényjavaslatot az igazságügyminiszterium már kidolgozta és beértesztették a miniszterelnökhöz, aki a napokban nyújtja át a legfőbb törvényhozó tanácsnak.

A pravoszláv egyház szervezetéről szóló törvényvel szoros összefüggésben áll az alapítványokról szóló törvényjavaslat, amelyet egy külön bizottság már ki is dolgozott a közoktatásiügyi miniszteriumban. A pravoszláv egyházzal szóló törvényjavaslat szerint pravoszláv egyházi alapítványokat is az új alapítványi törvény szerint kell kezelni, viszont az alapítványi törvény az államot bizza meg az alapítványok legnagyobb részének kezelésével és a többi alapítvány felügyeletével. Ezzel szemben a legfőbb egyházi szinodus a pravoszláv egyház szervezetéről olyan törvényjavaslatot készített, amely szerint az egyházi alapítványok kezelése kizárólag az egyház hatáskörébe tartozik és az államnak még felügyeleti joga sincs. Hogy a két törvényjavaslat közül melyiket emeli *Öfelsége* törvényerőre, az azért is rendkívül fontos, mert a békeszerződés szerint az alapítványok kezelése tekintetében egyik egyháznak sem lehet több vagy kevesebb joga, mint a másiknak. Ilyenformán a pravoszláv egyház szervezetéről szóló törvény meghozatalával eldől a katolikus és a muzulmán egyházak birtokában levő alapítványok sorsa is, illetőleg az, hogy milyen mértékben fogja gyakorolni az állam ezeknél az alapítványoknál a felügyeleti jogot.

Május 31-ikén lesz Szubotica közgyűlése

A költségvetést csak a jövő hónapban terjesztik a közgyűlés elé

Osztojics Szelimir Szubotica város polgármestere csütörtökön, május 31-én délután három órára hívta össze a városi képviselőtestület rendes közgyűlését. Az új képviselőtestületnek ebben az évben ez lesz az első rendes közgyűlése, amelyen Osztojics Szelimir polgármester előreláthatólag nagy programtervezetet fog mondani.

A közgyűlés tárgysorozata még nincs véglegesen összeállítva és azt csak a jövő héten küldik szét a képviselőtestületi tagoknak.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa úgy értesült, hogy a közgyűlésen többek között a következő tárgyak fognak szerepelni:

A polgármester jelentése a városi közigazgatás négy havi munkájáról. Interpellációk és indítványok. A jogi fakultás épületének restaurálása. A város ügyének a jogi fakultás épületében bennlakó diákok és tanárok részére modern lakás, a fog berendezni és külső tartozásai munkálatokat is végeztet, valamint a jogi fakultás udvarában levő nagy kertet fel fogja frissíteni. A közgyűlés ötezer dinárt fog megszavazni a szubotica jugoszláv szokolegyesületnek a június 8-án és 9-én tartandó nagy vajdasági szokolinnepély és szokolversegy költségének fedezésére és ötezer dinárt szavaz meg Sztepanovics Sztepan vajda elhalálása alkalmával a szubotica rokkantoknak. Több nyugdíjazás is lesz. Saját kérelmére nyugdíjazza Rieger Dezső városi első osztályú jegyzőt huszonhárom éves szolgálattal, azonkívül egy városi becsüt, egy szolgát és két városi zenészt nyugdíjaznak. A közgyűlés elé kerül a szubotica kórház ügye is, amelyet a város tartományi kezelésbe ad át a felülvizsgálati jog fentartásával és azzal, hogy a kórház személyzetét csak a város megkérdezésével nevezheti ki a tartomány.

A városi közgyűlés elé kerül hetvenöt feltételes illetőségért benyújtott folyamódvány is. Ezeket a kérvényeket már szerdán délután letárgyalta a képviselőtestület jogügyi bizottsága és a kérvények egy részét elutasította. Néhány özegevi nyugdíj és kegydíj iránti kérvény is tárgyalásra kerül a rendes közgyűlésen. A városi közgyűlés csak a jövő hónap elején készül el. A költségvetés először tizenöt napi közszemlére helyezik és csak június végén kerül a közgyűlés elé.

Önbetöréssel vádolnak két noviszadi cipőkereskedőt

Noviszadról jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt szerdán a noviszadi törvényszék. Vádlottként Ott Ferenc és Marinkovics Jován noviszadi cipőkereskedők szerepeltek, akik ellen a noviszadi ügyészség család bűntette miatt emelt vádat.

A vádirat szerint a vádlottak abból a célból, hogy hitelezőiket megkárosítsák és hogy a Vardar biztosítótársaságtól százezer dinár kártérítést kapjanak, 1924 július harmadikán, nyolcvanezer dinár értékű árut eldugtak és hogy a hiányt megindoklassák, betörést szimleltek, az üzlet lakatjait letörték és ezzel azt a látszatot akarták kelteni, mintha betörés történt volna, azután pedig feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen betörés címén.

Az ügyészség rendelkezése folytán 1924 július tizenkilencedikén mindkét vádlottat letartóztaták és szeptember kilencedikéig vizsgálati fogságban voltak, akkor pedig mindkét vádlottat óvadék ellenében szabadlábra helyezték.

A közvédelmi dr. Antonijevics Dusán államügyész képviselte, míg a vádlottak védelmét dr. Aradszki Mita ügyvéd látta el. A főtárgyalást Levakovics Matija tanácselnök, délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg, majd a vád ismertetése után, megkezdte Ott Ferenc elsőrendű vádlott kihallgatását.

Ott Ferenc vádlott elmondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek, a másodrendű vádlottal egy évig társas viszonyban volt és »Markott« címmel Noviszadon üzletet nyitottak. A betörés előtt, mintegy husz nappal felbomlott a társas viszony és Ott volt társának huszonháromezer dinárt fizetett ki készpénzben. Az üzlet százharmincezer dinárra volt biztosítva és a betörés előtt való este a személyzet egy kilenc óra tájban távozott el, mire Ott becsukta az üzletet és elment a Szloboda kávéházba, onnan egy társasággal a Central szállodába, ahonnan rövid tartózkodás után hazament a Darányi telepen levő lakására.

Másnap reggel hét óra tájban nyitotta ki az üzletet és azonnal észrevette, hogy ott betörők jártak az éjszaka, mert az egész berendezés fel volt forgatva és a pincehelyiség ablaka alatt, egy asztal és annak tetején egy szék volt, ugylátszik ezek segítségével másznak ki a betörők a helyiségből. Ott azonnal a rendőrségre sietett és bejelentette a betörést. A rendőrség kiszállt és megállapította, hogy betörés történt és a kár negyvenezer dinár.

Az elnök: Mikor biztosították az üzletet betörés ellen?

A vádlott: 1923-ban. Ezután a bíróság Marinkovics Jován másodrendű vádlottat hallgatta ki, aki szintén azt mondta, hogy nem érzi magát bűnösnek. A betörés előtt husz nappal felbomlott a társas viszony és neki semmi köze sem volt a csejhez.

Az elnök: Hol volt ön a betörés előtti estén?
A vádlott: Mint minden este nyolc óra tájban a Szlobodában, utána a Fehér hajóban és tizenegy órakor hazamentem.

Az elnök: A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy ön a betörés előtti este kilenc óra tájban az Orient, Beograd, majd a Szlavnic-féle vendéglőben fordult meg, azután egy nőnél volt, akinek éjjel után egy pár cipőt vitt. Honnan volt magának éjszaka véletlenül késznél egy pár női cipője?

A vádlott: Éjjel után elmentem egy nőhöz, akinek már előzőleg ígértem egy pár cipőt. A nő kérte a cipőt és erre hazamentem és elvittem neki a cipőt, amely már napok óta a lakásom volt.

Az elnök: A betörés előtti estén, megfordult-e az üzletben?

A vádlott: Nem.
Az elnök: A vizsgálóbírónál azt vallotta, hogy ott volt hét óra tájban és tárgyalt Ottal.

A vádlott: Nem emlékszem.
A bíróság ezután Nikola Lázár hallgatta ki tanúnak, aki elmondotta, hogy a betörés előtti napon találkozott Marinkovicsal, akivel hosszabban elbeszélgetett és aki elmondotta, hogy másnap reggel nagy események lesznek. Amikor a tanu megkérdezte, hogy mit gondol az alatt, Marinkovics azt válaszolta, hogy az éjszaka folyamán be fognak nálá törni.

Az elnök (a tanuhoz): Milyen viszonyban volt Marinkovicsal?

A tanu: Jó viszonyban.
Az elnök ezután Marinkovicsot kérdezte meg, hogy mi az észrevétele a tanu vallomására, de a vádlott tagadta, hogy aznap egyáltalán beszélt is a tanuval. A szembesítésnél mindketten megmaradnak vallomásaiknál. Morgenstern Izidor tanu jelentéktelen vallomása után, a bíróság a védelem előterjesztésére több tanu kihallgatását rendelte el és ebből a célból a tárgyalást elnapolták.

Budapesten folytatják a jugoszláv-magyar tárgyalásokat Szubotica háborúelőtti adósságai ügyében

A jugoszláv kormányt Vlaskalin Milorád dr. belügyminiszteri inspektor és Szuvajdzsics Sándor szuboticai főszámvevő képviselik

Jugoszláv és Magyarország között néhány hónappal ezelőtt megegyezés jött létre a határmenti városok háború előtti tartozása és a vajdasági városok Magyarországra esett ingatlan vagyonának rendezése ügyében. A konvenciót mindkét állam kormánya ratifikálta és nemrégben Szuboticaén megkezdtek a két kormány kiküldöttjei a tárgyalásokat a Szubotica érdeklő, eddig még rendezetlen kérdések megoldása érdekében.

A tárgyalásokat Szuboticaén tartották meg dr. Erhardics Sztankó külügyminiszteri osztályfőnök vezetése alatt és elvi megállapodás jött létre olyan értelemben, hogy

a magyar kormány Szubotica város háborúelőtti adósságainak egy részét átveszi, mert Szubotica nagy földterületeket veszített el a háttér megállapítás folytán.

A város mintegy tizenhatszáz aranykoronával tartozik különböző budapesti pénzintézeteknek és ebből az összegből nyolcmillió aranykoronát fog átvenni a magyar kormány.

Szubotica városnak több ezer hold kiterjedésű erdeje van a magyarországi Légradon. Ezt az erdőt a konvenció hányában Szubotica városa tíz éven keresztül nem használhatta. Erre vonatkozólag is elvi megállapodás jött létre, amely szerint

a város mint kettősbírtokos használhatja az erdőt és a kitermelt fát vámentesen beszálíthatja az országba.

A szubotica tárgyalásokat azzal fejezték be, hogy legközelebb

Budapesten fognak összeülni a két kormány megbízottja,

hogy ott közvetlenül érintkezésbe léphessenek a hitelező budapesti pénzintézetekkel és megállapodjanak a fizetési módzatokban.

A magyar kormány néhány nappal ezelőtt értesítette a külügyminiszteriumot, hogy a tárgyalásokat meg lehet kezdeni. A külügyminiszterium megbízottá adott dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektor és Szuvajdzsics Sándor szuboticai főszámvevőnek, hogy a kormányt a budapesti tárgyalásokon képviselje. Vlaskalin Milorád dr. inspektor szerdán este Szuboticaén keresztül már elutazott Budapestre és Szuvajdzsics Sándor főszámvevő csütörtökön délután utazott el az ügy összes irataival.

A jugoszláv delegáció néhány napig marad Budapesten.

Nagypál Antal pontos személyleírását adott szökésben levő társáról

Részletes vallomást tett a szentai rendőrségen a zamárdi csendőrgyilkos

Szentáról jelentik: A szentai rendőrségen újból kihallgatták Nagypál Antalt a zamárdi csendőrgyilkost, aki ezuttal pontos személyleírását adott szökésben levő társáról és újból részletesen elmondotta a gyilkosság lefolyását.

Újabb vallomása szerint Székesfehérvárról az állomáson találkozott társával, akinek nevét nem tudja. Pánszokdát egymásnak, hogy nem tudnak munkát kapni. Siófokig váltottak jegyet, oda utaztak abban a reményben, hogy közműves munkát kapnak, azonban Siófokon sem tudtak munkához jutni. Nagypál indítványára elhatározták, hogy betörnek Siófok. Be is törték egy vendéglőbe, ahonnan ennivalót és cigarettát loptak.

A betörés elkövetése után az ennivalót és a cigarettákat becsomagolták és a csomagot Nagypál a hátára vette. Az országúton haladtak, amikor Zamárdi közelében szembetaláltak két csendőrrel. Ezek igazolásra szólították fel őket. Az egyik csendőr gyenge zsineggel, amely zsákdarabból készült, megkötözte őket, majd visszament Siófok felé, hogy megállapítsa, hol törték be. Réthy Florián tiszthelyettes maradt velük az országúton és azt kérdezte tőle, hogy mikor és kinél törték be.

Az első kérdésre válaszoltam — mondotta a gyilkos — a másikra nem tudtam válaszolni. Azt mondtam a tiszthelyettesnek, hogy reggel ugyanis bejelentik az esetet, mire Réthy Florián puskatussal rámulott. Kérleltem, hogy ne bántson, mire még egyszer lelém akart sujtani, Erre én megrántottam a kezem és a zsinég el-

szakadt. Felszabadult kezeimmel elvettem Réthytől a fegyvert és futni kezdtem. A csendőrtiszt utánam futott és kardjával egyszer megütött a vállamon. A második kardsapást kezemmel fogtam fel és ekkor három ujamat átvágtá a penge. Ekkor a fegyverrel fejbévágtam Réthyt, aki megtántorodott, de még mindig hadakozott kardjával. Újból feléje sujtottam és a hatalmas terméti ember lezuhant a földre.

Nagypál elmondotta ezután, hogy nem tudta meggyilkolta-e a csendőrt, vagy csak megsebesítette. Később az újságokból tudta meg, hogy Réthy meghalt. A tett elkövetése után futásnak eredt, mert félt, hogy a másik csendőr visszajön és elfogja. A mezőre, onnan pedig az erdőbe ment és így bujdosott. Az erdőből az éhség őrítte ki. Nagypál kijelentette, hogy nem volt szándékában meggyilkolni a csendőrtisztet és ha társa nem szökött volna meg, nem is bántotta volna Réthyt. Az volt a szándéka, hogy csupán megkötözik és bebödják az országút mentén lévő füves árokba.

Nagypál Antal elmenekült társáról a következő személyleírást adta:

Negyvenöt éves, 160—170 centiméter magas, barna szemű, ritka vörösesbarna hajusza van, arca beretvált, haja hosszú gesztenye barna, székesfehérvári parasztkalapot visel, fekete munkás kabátban, fekete csizmában volt, orra nyerge lapított-tompa. Azt tudja róla, hogy 1919—1920-ban Balatonföldváron a vasuti töltésen dolgozott. A balatonszántódi állomáson is találkozott vele 1924-ben és egyszer egy szántódi korcsmában is látta. Azóta csak a kritikus napon találkozott vele.

Zalesky lengyel külügyminiszter elutazott Budapestről

A lengyel külügyminiszter nem megy Bukarestbe

Budapestről jelentik: Zalesky lengyel külügyminiszter, aki pünkösd hétfőn este érkezett Budapestre, hogy viszonzozza Walko magyar külügyminiszternek Varsóban tett látogatását, csütörtökön reggel a prágai gyorsvonattal visszautazott Varsóba.

Zalesky többször hangsúlyozta Budapesten, hogy látogatása csupán udvariassági jellegű,

és két és fél napos budapesti tartózkodása az ünnepelés szakadályos sorozata volt.

A lengyel külügyminiszter elutazása előtt az a hír terjedt el budapesti diplomáciai körökben, hogy

Zalesky elárta bukaresti utjának tervét és valószínűleg csak az ősz folyamán látogat el a román fővárosba.

Mussolini Olaszország és Jugoszlávia viszonyáról

Az olasz miniszterelnök külpolitikai expozéjában nyilatkozott arról, hogy miért nem hosszabbították meg a jugoszláv-olasz barátsági szerződést

Rómából jelentik: Az új korporációs kamara az elmúlt éjjel tartotta első éjszakai ülését. A napirenden a külügyminisztérium költségvetése szerepelt.

A vitát Mussolini miniszterelnök másfélórás külpolitikai expozéja vezette be.

— A kivándorlást nek fogjuk megakadályozni — mondta Mussolini — de a kivándorolt olaszokat a jövőben még jobban ellenőrizzük. A külföldön most már épügy, mint belsőben csak egy tekintély van: az állam.

Mussolini az egyes aktuális külpolitikai kérdésekre tért ezután át és mindenekelőtt

a Földközi-tenger olasz szigeteinek birtoklásáról beszélt.

mondván, hogy Rhodos és az égei tenger többi olasz szigetének kétségbevonhatatlan birtoklása a fasiszta politika egyik legnagyobb sikere.

— Ami Jugoszláviához való viszonyunkat illeti — folytatta Mussolini — a helyzet teljes figyelmet, nyugalmat és hidegvért kíván. Amikor nem újítottuk meg az 1924-ben kötött barátsági szerződést, sokan válságtól tartottak, holott

valójában a szerződés már a lejáta előtt értéken volt, ami a helyzeten semmit sem javított. Nem lett volna részünkről őszinte cselekedet, ha megújítottuk volna ezt a barátsági

szerződést, amely valójában sohasem állt fenn.

Történni természetesen ezután sem történt semmi. Nyugodtan várjuk az események alakulását, nem ringatjuk magunkat hamis illúziókban, de

nem is adjuk fel a reményt, hogy a jugoszláv kormánykörök az őszinte barátság politikáját fogják követni Olaszországgal szemben.

Az általános európai politikai helyzetről szólva, Mussolini úgy nyilatkozott, hogy az európai politika jelenleg nyugvó stádiumban van. Ami a jóvátételi kérdést illeti — mondotta —

a párisi jóvátételi szakértők tárgyalásai sikeresen haladnak és a megegyezés már majdnem létrejött.

Olaszország érdekeit minden híreszteléssel szemben meg fogjuk óvni — hangsúlyozta az olasz miniszterelnök — és az olasz részesedési kvóta érintetlen marad.

— Ahhoz, hogy Olaszország külföldi tekintélyét növeljük — fejezte be Mussolini beszédét — az egész olasz népet egységes egészzé kellett összekovácsolni. Ma már minden tulszán nélkül megállapíthatjuk, hogy Olaszországot mindenütt tisztelik és Olaszország szavát mindenütt meghallgatják. A fasiszta utalom a jövőben az olasz névnek még nagyobb tiszteletet fog szerezni és ha kell, félelmetessé teszi.

Heltai Viktor, Budapest volt városparancsnoka eltűnt Noviszadról

Tömeges feljelentések érkeztek ellene — Több mint százezer dinárt keresnek Heltain

1918-ban, a Károlyi forradalom alatt került fel színre az ismeretlenség homályából Heltai Viktor. A forradalom kitörését követő nap reggelén megjelent a budapesti katonai városparancsnokságon egy főhadnagy és közölte Lukásics altábornagy, városparancsnokkal, hogy átveszi Budapest katonai parancsnokságát. Senkinek sem kérdéses volt, hogy a katonai parancsnoknak, senki sem kérdezte honnan jött, ki küldte, a rettegő Lukásics megadta magát és másnap nagy plakátok jelentek meg Budapest utcáin »Heltai Viktor városparancsnok« aláírással, amelyen proklamálta, hogy átvette Budapest katonai városparancsnokságát és a legszigorúbban fenn fogja tartani a rendet. A nemzeti tanács — nem tudván milyen hatalom áll Heltai mögött — abban a hiszemben, hogy Heltai kinevezése valamelyik forradalmi szerv rendelkezésére történt, tudomásul vette Heltai városparancsnokságát. Heltai Lukásicsot autóbá illette és erős katonai fedezettel az Astória hátsó kapujához vitette és ott a nemzeti tanács elé állította, amivel végleg megerősítette pozícióját.

Heltai Viktor egy ideig a városparancsnokságon székelt és korlátlan katonai ura volt a magyar székesfővárosnak, majd amikor híre kelt annak, hogy a csehek nagy haderővel közelednek Pozsony felé, Heltai Viktor és Szinrecsányi György, akkori országgyűlési képviselő vállalkoztak arra, hogy a cseh csapatokkal szembeszállnak. Heltai néhány mindenne elszánt matrózzal el is indult Pozsonyba. Heltai matrózainak pozsonyi szerepléséről még most is számtalan rémtörténet jár szájról-szájra, de Pozsonyban természetesen, amikor a csehek megérkeztek, Heltai ellenállás nélkül feladta a várost.

A magyar ellenforradalom idejében Heltait Budapesten letartóztatták és eleinte gróf Tisza István meggyilkolásával vádolták, de hamarosan szabadlábra helyezték, mert arra vállalkozott, hogy a Bécsbe emigrált szocialista és kommunista vezetőket el fogja ra-

bolni és auton Magyarországra viszi őket. Heltait két detektívvél Bécsbe küldték, itt azonban Heltai Viktor barátságosan elköszönt a detektívtől és kijelentette nekik, hogy ő most már Bécsben marad és nem akar semmilyen akcióban résztvenni.

A bécsi emigrációból Heltai Jugoszláviába került, mint szentai születésű jugoszláv állampolgár. Előbb Beeskereken próbálkozott, ahol az Astra olajkereskedelmi részvénytársaság szolgálatába lépett, majd Noviszadra került és eleinte itt is olaj- és benzinkereskedéssel foglalkozott, később egy német céget képviselő szombori gépgyári fiók noviszadi megbízottja lett. A Wilson tér 7. szám alatti Adamovics-palotában helyiséget bérelt, amely fölé kitette a cég táblát. A táblán csak egy szó állott: »Energia.« Senkinek nem tudta, milyen cég az Energia és ki annak a tulajdonosa. Az iroda két kis szobából állott, benne egy íróasztal, két szék és egy írógép volt. Heltai, aki nagy autóbárárt, egy noviszadi szállítócégtől megvett egy autót részletfizetésre, de csak az első két részletet fizette, a többivel adós maradt. Ezzel az autóval járta be Débbácskát és a falvakban több gazdát megkárosított.

Nyolc nappal ezelőtt Noviszadra jött Vrbaski Cveto gazdajáncai gazdálkodó és felkereste Heltait, akinél egy megvásárolt mezőgazdasági gép szállítását sürgette meg. Heltai délutánra rendelte Vrbaskit, de Vrbaski hiába kereste — aznap és azóta minden nap, Heltai többé nem jött vissza.

Vrbaski a gépre 10.000 dinár foglalót adott, azonkívül 34.000 dinárról váltót, amelyet Heltai azonnal leszámítottatott egy noviszadi bankkal, amely a váltó összegét a Vrbaski által adott bekebelezési engedély alapján be is tábláztatta a gazda birtokára. Heltai azonban a 44.000 dinárral eltűnt, Vrbaski viszont nem kapta meg a gépet. Vrbaski megbízott egy noviszadi ügyvédet, hogy Heltai ellen tegye meg a büntető feljelentést. Ugyancsak feljelentést tesz ellene a bank is.

Amikor híre terjedt Heltai Viktor szökésének, tömegesen jelentkeztek a károsultak. Mindenekelőtt a háztulajdonos, Adamovics Sándor 12.000 dinár házbért követel rajta, mert Heltai az első havi házbéren kívül házbért nem fizetett. Heltai egy noviszadi vendéglősnék 4000 dinár kosztpénzzel tartozik. Egy noviszadi ügyvédjelöltől 10.000 dinárt vett fel különféle címenek. A titeli főszolgabirtól egy revolvert kért kölcsön és nem adta vissza, lakásadójának hat havi házbérral tartozik. Rejin Száva pasicsévői kereskedőtől és gazdálkodótól 39.000 dinárt ért egy cséplőgépet vett hitelt. Az összeg jelentékeny részével adós maradt, a gépet pedig tovább adta készpénzért. Az általa okozott kár meghaladja a 100.000 dinárt.

Heltait legutoljára május 11-ikén látták, másnap már nem jelentkezett az iródájában és azzal az ürügyvel, hogy egy-két napra elutazik, elhagyta lakását. Felesége és kisfia két nappal utóbb utaztak el, állítólag Romániában, ahova az asszony való. Csak a gépirókiasszony maradt vissza az irodában és várta Heltai Viktort, aki a szegény leánynak öthavi fizetéssel tartozik, de Heltai Viktor azóta nem tért vissza. Ismerősei azt mondják, hogy Olaszországba ment és legutóbb Zagrebban látták.

Betörők jártak a beeskereki zsinagógában

Feltörték egy perselyt és tartalmát elvitték

Beeskerekről jelentik: A csütörtökre virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték a beeskereki zsidótemplomba. A betörők álkules segítségével az oldalajtón hatoltak be a templomba és a templom előcsarnokában levő két gyűjtőperselyt akarták feltörni. Az egyik perselyt sikerült feltörniük és abból az egész pénz magukhoz vették. A másik perselyt is felakarták törni, de ez nem sikerült. Azt, hogy a perselyben mennyi pénz volt, nem lehetett megállapítani.

Ugyanez éjszaka még két betörés történt Beeskereken és erős a gyanú, hogy mind a három betörést ugyanazok követték el.

Néhány héttel ezelőtt ismeretlen tettesek a bótosí görögkeleti templomot rabolták ki. Miután ezek a tettesek még nem kerültek elő, a rendőrség azt hiszi, hogy a betörések között összefüggés van.

A rendőrség a legnagyobb erővel folytatja a nyomozást.

Rablótámadás — rendőruniformisban

Fényes nappal kifosztották egy szzobrbráni gazdálkodó házat

Szobrbránból jelentik: Vakmerő rablás történt a napokban Szobrbránban. A délutáni órákban két ismeretlen ember beállított Mynyin Iván gazdálkodó házába, ahol csak Mynyin felesége és egy nőrokona tartózkodtak. A rablók egyike rendőruniformist, a másik polgári ruhát viselt. A két rabló letépette Mynyinét és rokonát, kezüket, lábukat összekötözték, majd felszólították őket, hogy mondják meg hol van a pénz. A két asszony erre nem volt hajlandó, mire az egyik rabló fegyverét Mynyiné melléne szegelte és követelte, hogy adja elő a pénzt. Ez a fenyegetés sem használt, mire a rablók betörték a két asszony száját és hodozták őket az ágy alá. A rablók ezután felforgatták az egész lakást és több értékes tárgyat magukkal vittek.

Öt óra tájban jött vissza Mynyin Iván gazdálkodó anyja, aki csak hosszas keresés után akadt a két asszonyra, akik eszméletlen állapotban az ágy alatt feleltek. Azonnal felhívta a szomszédokat, akik kiszabadították az asszonyokat és előhívták dr. Keszler András községi orvost, aki a megrémült nőket első segítségben részesítette. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a két rabló felkutatására.

A

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

külföldön
a következő városokban
kapható:

Ausztria: Bécs valamennyi nagyobb újságárusító helyén.

Franciaország: Páris, Nizza, Marseille, a Librarie cég újságárusítóinál.

Magyarország: Budapesten a körüti újságárusítóhelyeken, a pályaudvarokon, Baja, Halas, Kiskőrös, Szeged, az állomási újságárusítóinál.

Románia: Temesvár, Arad, Lugos, Jimbolia.

Görögország: Szaloniki, A. Chimici cég

Pár perccel a kivégzés előtt szét- tépte köteleit a Pihenő csárdabeli rablógyilkos

A kivégzett rablógyilkos nyugodtan töltötte az utolsó éjszakát

Nagy közönség nézte végig az akasztást

Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán délelőtt, mint a *Bácsmegyei Napló* jelentette, zárt tárgyalás keretében kihirdették a halálos ítéletet *Brankov Zsárkó* építésze előtt, aki a Szombor melletti Pihenő-csárdában három társával borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta *Jelacsi Sztánkó* koreszmárost és az annak segítségére siető *Bandobranszki Tószó* gazdálkodót.

A rablógyilkos kivégzését esütőtűkön, hajnali öt órára tüzték ki. Szomborban és környékén a kivégzés híre nagy izgalmat keltett. Az ügyesség a halálos ítélet végrehajtásának aktusához kétszáz jegyet adott ki, de a tartományi székház környékét, amelyet erre az alkalomra kivilágítottak, már hajnali

három órakor nagy tömeg lepte el. A jegynélküliek száza próbálták igénybevenni minden protekciót, hogy bejuthassanak a fogház kitudvarára, ahol ekkor már készen állott az akasztófa. *Csovics Mladen* főügyész intézkedésére szerdán este tíz órakor újabb kétszáz jegyet osztottak ki a jelentkezők között és többen magához *Hardt* ítéletvégrehajtóhoz fordultak jegyért.

A tartományi székház előtti parkban már éjjelkor elfoglalták őrhelyüket azok, akik mindenáron jelen akartak lenni a kivégzésnél. A kocsimák és kávéházak éjszaka megteltek jegynélküliekkel, akik kitartóan vártak a hajnalra, remélve, hogy a véletlen mégis csak besegíti őket a kivégzés színhelyére, a fogház udvarára.

Akasztofahumor a siralomházban

Szerdán este hét órakor megjelentek *Brankov Zsárkó* siralomházba átalakított cellájában az újságírók, akikkel a halálraítelt az izgalom minden nyoma nélkül, nyugodtan elbeszélgetett. *Brankov* a hírlapírók előtt is állandóan ártatlanságát hangoztatta, majd mekérte őket, hogy az éjszaka folyamán újból keressék fel. Este kilenc óra felé megjelent a halálraítelt cellájában *Paylovics Márk* görögkeleti plébános, aki előtte a rablógyilkos megyőnt.

A lelkész távozása után *Brankov* sonkát, majd bort kért és étkezés közben jelenlévő rokonaival és barátjaival beszélgetett. Arcán még ekkor is ott állt a nyugalom kifejezése, csak néha horult el egy-egy pillanatra. Ilyenkor elhallgatott, majd hirtelen ezzel a kérdéssel fordult a körülállók felé:

— *Nem jött még válasz a kegyelmi kérvényre?*

A halálraítelt, édesanyját is, aki állandóan mellette tartózkodott, több ízben elküldte a postára, hogy érdeklődjék, érkezett-e válasz a szerdán feladott sürgős táviratra.

Tíz óra után újból felkereste a halálraítelt két újságíró, a *Bácsmegyei Napló* és a *Vreme* szombori munkatársai. *Brankov* Zsárkó jókedvvel fogadta az újságírókat, állandóan borral és cigarettával kínálta őket, majd később magához kérette védőügyvédjét és hosszasan mesélt a háborús élményeiről. Beszélgetés közben újból és újból visszatért kedvenc témájára: ártatlanságának hangoztatására.

— *Látják urak — mondta nevetve, miközben hirtelen mezdulattal kirántotta a szivarzsebéből kikandikáló selyemsebkendőt — tisztább a lelkem, mint ez a kendő. Vesse ki a föld a testem, ha egyetlen egyet is cikóvettem azok közül a bűnök közül, amik miatt most kivégeznek.*

A felkiáltás után gondosan visszatette a zsebkendőt kabátja felső zsebébe, megigazította a csücskét, majd a *Bácsmegyei Napló* szombori munkatársához fordult és jóízűen nevette, így szólott hozzá magyarul:

— *Látja szerkesztő ur, ilyen az élet, Világéletemben jó tornász és kitartó úszó voltam és most mégis fulladás következtében fogok meghalni.*

Még majd úgy járok, mint Dosztójevszkij

Beszélgetés közben a halálraítelt állandóan evett. Jóízűen fogyasztotta a nagy darab sonkát, közébe egy-egy korty bort ivott rá. Valahányszor a poharat felemelte, mindannyiszor odafordult az újságírók felé és mosolyogva köszöntötte rájuk a poharat:

— *Egészségükre, uraim!*

Amikor valaki figyelmeztette, hogy ne igyék annyit, legyintett és így válaszolt:

— *Vigyázzok én magamra, ne féljenek. Senki se mondja *Brankov Zsárkóról*, hogy gyáva volt és nem viselkedett uri módon az akasztófa alatt, ohová ártatlannul került.*

A halálraítelt nővérei egész idő alatt a cella sarkában kuporgtak és halkán zokogtak. *Brankov* néha feléjük fordult és indulatos hangon szólott rájuk.

— *Ne sirjatok. Ne tegyetek idegessé!*

Majd újból az újságírókkal kezdett beszélgetni:

— *Ne gondolják azért az urak, hogy mindennek vége van már. Lehet, hogy a kegyelmi kérvény az utolsó perchen megérkezik. Még majd úgy járok, mint *Dosztójevszkij*, nekem is a bitófa alatt hirdetik ki a kegyelmet.*

Éjjeltájban felkereste a halálraítelt *Csovics Mladen* főügyész és megkérdezte, van-e valami kívánsága. *Brankov* nemmel válaszolt, a rokonok azonban kérték, hogy a cella ablakát nyissák ki, hogy behatolhasson a friss levegő.

— *Ez felesleges — válaszolta a főügyész — hiszen*

az ajtó nyitva van és ha az ablakot is kitárnák, léghuzam lenne.

Brankov Zsárkó az ügyész szavaira hangosan felnevetett és megjegyezte:

— *No főügyész ur, azt hiszem, nekem már nincs sok okom félni a huzattól.*

Brankov ezután megkérte *Csovics* főügyészt, hogy rokonai és barátai egész éjszaka nála maradhassanak.

— *Ugy sem akarok lefeküdni, — mondotta — legálább elbeszélgetek.*

A főügyész teljesítette a halálraítelt kérését, majd az újságírókkal együtt eltávozott a siralomházból.

Feketekávé és cigarettá

*Brankov*val ettől kezdve végig együtt voltak anyja, nővérei, unokafivére és egyik iskolatársa, *Mrkovácski Milán* szombori fűszerkereskedő. A halálraítelt barátságosan beszélgetett a jelenlévőkkel és amikor unokafivére azt ajánlotta neki, hogy igya le magát, méltatlankodva így válaszolt:

— *Nem iszom tulokat, mert józanul akarok szembenézni a halállal.*

Bor helyett *Brankov Zsárkó* ezután állandóan csak feketekávéval ivott. Hajnalhasadásig tíz pohárral ivott meg az erős italból. Közben egyik cigarettát a másik után szívta. Ez volt az egyetlen jelenség, amely elárulta nagy belső izgalmat, mert a rablógyilkos egyébként teljesen nyugodtnak látszott.

Éjjel után majd egyik, majd másik látogatóját küldte ki, hogy nézze meg, elkészítették-e már az akasztófat. Amikor ismételt tagadó választ kapott, mosolyogva mondta:

— *Ugyan, ne hazudozzatok, mire való az. Nem vagyok én gyerek.*

Beengedik a közönséget

Hajnali három órakor *Legetics Zsivojin* rendőrkapitány vezetése alatt husz emberből álló rendőrszakasz érkezett a tartományi székház elé, pár perc múlva pedig egy esendőrszakasz jött és a tartományi székház Sztapári-uti kapujánál helyezkedett el.

A rendőrsapat és néhány esendőrz ezután a fogház fali elkerített, különudvarába ment, ahol ekkor már készen állott a bitófa. Az akasztófatól négy-öt lépésre kötéllal elkerített hely volt a közönség részére. A esendőrzök és rendőrzök szorosan a kerítés mellett helyezkedtek el, majd reggel fél négykor megkezdtek a közönség behoztatását. Katonatiszték, orvosok, ügyvédek, kereskedők, tanyai gazdák, éjszakai pincérek nyomultak be az udvarra, amely percek alatt zsúfolásig megtelt. A kapu kívül nagyon sok nő állodgált, akiket azonban semmiféle protekcióval sem eresztettek be a kivégzés színhelyére. A környező fákat, padokat, kerítéseket és egyéb magaslatokat is ellepték az érdeklődők, akik igyekeztek úgy elhelyezkedni, hogy láthassanak valamit a szomorú aktusból. A nézőközönség első soraiban egy tíz éves kékszeű fűveska ült, aki tárgyalt szemmel, kíváncsian tekintgetett jobbra-balra. A gyermek a meggyilkolt *Jelacsi Sztánkó koreszmáros Bránko* nevű kislánya, aki — mint ismeretes — csak a véletlen folytán szabadult meg a rablógyilkosok kezei közül és helyette *Bandobranszki Tószó* gazdálkodó esett el a banditák fegyverétől.

Négy óra körül jelent meg a város hivatalos kiküldötte *Cvejanov György* polgármesterhelyettes, majd gyors egymásutánban érkeztek: *Vojvodics Iván*, a szombori törvényszék tanácselnöke, *Csovics Mladen* főügyész, dr. *Grigov Sztóján* és dr. *Jovicsics Péro* törvényszéki orvosok, valamennyien fekete ruhában.

Néhány perccel később siető léptekkel megérkezett *Hart* Dragutin állami ítéletvégrehajtó is. A bakó fekete szalónkabátot, kemény inget és fekete nyakkendőt viselt. Fején magas cilindert volt és kezében fehér bőr-

keztükét szorongatott. Vele együtt jött segédje, *Tomásevics Timó* uccal ruhában. A bakó és segédje a bitófa mellett helyezkedtek el.

Az utolsó pillanat

Amíg az elkerített fogházudvaron a kivégzési aktus előkészületei folytak, *Csovics Mladen* főügyész újból felkereste a siralomházban a halálraítelt. *Brankov* első kérdése a főügyészhez ez volt:

— *Mikor lesz a kivégzés, főügyész ur?*

— *Mindent meg fog tudni a paptól —* hangzott a válasz.

Később meglátogatta a halálraítelt egyik védője dr. *Vlajkovic Mirko* is, és vele együtt ment be a sir-

Brankov Zsárkó

lomházba ezuttal harmadszor a *Bácsmegyei Napló* szombori munkatársa is. A rablógyilkos látható örömmel fogadta a vendégeket és kérte őket, hogy maradjanak mellette mindaddig, amíg a bitófa alá viszik.

Pár perc múlva megjelent a siralomházban *Paylovics Márkó* görögkeleti plébános stóval, kereszttel és imakönyvvel. A lelkész a halálraítelthez fordult és megindult hangon mondta:

— *Zsárkó, készülj, mert negyedóra múlva indulnod kell utolsó utadra.*

A halálraítelt ekkor kivett a zsebéből egy imakönyvet, amelyet szerdán este vittek be neki, odanyújtotta a lelkésznek és így szólott:

— *Tisztelőző ur, visszadom az imakönyvet. Amint Jézus bűnhődött miattam, úgy bűnhődök én más gazember miatt.*

Ezután tintát, tollat kért és ideges sietséggel írni kezdett, majd másik védőügyvédjét, dr. *Krecsárevics Sándort* is magához kérette. Amikor meglátta az ügyvéd halálsápadt arcát, felállt, kezét nyújtott neki és nevetve kiáltott fel:

— *Ejnye, ügyvéd ur, miért olyan sápadt? No, látja, mégse reggelizünk ma együtt.*

Pár pillanat múlva *Brankov Zsárkó* indulatos hangon követelte, hogy a *Bácsmegyei Napló* szombori munkatársát is küldjék be hozzá. Viselkedése percről-percre feltűnőbb lett, mondati egyre zavarosabbakká váltak, összevissza beszélt, katonakoráról és a halálról, amelytől nem félt. Mindenki az az impresziója, hogy a halálraítelt a borzalmas pillanat elérkezett akarja kitolni.

Brankov egyre indulatosabb lett, félbeszakította a főügyészt, majd drámai jelenet következett. Amikor *Csovics Mladen* főügyész intett a fogházielügyelőnek, hogy költözze hátra az elítelt kezét, *Brankov* indulatos hangon tiltakozott, mire a főügyész kijelentette, hogy a törvény előírja a kezek megkötözését. Erőszakkal kellett hátracsavarni a kezét s a fogházielügyelő csak ügyfél-bajjal tudta megkötözni. *Brankov* a következő pillanatban óriási erőfeszítéssel szétépte a vastag zsineget, úgyhogy kezei újból szabadokká váltak és csak nagy erőfeszítéssel tudták ismét megkötözni.

A kivégzés

Pontban öt óra volt, amikor *Brankov* két fogházor karonfogva a kivégzés színhelyére vezette. A halálraítelt háttal a bitófa felé megállt és kíváncsian nézett szét a közönség között. Öt óra egy perccor kezdte meg *Vojvodics* törvényszéki elnök az ítélet és a terjedelmes indokolás felolvasását, majd a legfelsőbb döntést hirdette ki a kegyelmi kérvény elutasításáról. Az iratok felolvasása kilenc percet vett igénybe. *Brankov* az ítélethirdetés egész ideje alatt nyugodtan állt kalappal a fején, csak néha tekintett hátra, az akasztófa mellett álló bakóra és ilyenkor száját gnyos mosolyra huzta.

Vojvodics elnök az ítélet felolvasása után *Csovics* főügyészhez fordult és így szólott:

— *A halálraíteltet az ítélet végrehajtása végett átadom a királyi ügyész urnak.*

Mire *Csovics* főügyész érces hangon mondta:

— Itéletvégrehajtó, teljesítse a kötelességét.

Hardt hóhér erre vállánál fogva megragadta Brankovot, de Pavlovics plébános intésére megállt. A lelkész, a haláraitelt elé állt és hangosan egy imát mondott, amit Brankov térdre hullva hallgatott végig, majd megcsókolta az ajkai elé tartott keresztet.

Ezután drámai gyorsasággal pergett le az események.

A bakó és segédje megragadták Brankovot, a bitófához vonszolták és a hóhérségéd a haláraiteltet az akasztóra előtt álló alacsony számlóra emelte. Ezalatt Hardt hátul felment a lépcsőre, gyors mozdulattal lelépte Brankov gallérját és vastag szappanos kötélből formált hurkot vetett a nyakára. A hurok végét a bitófa tetelén lévő vaskampóra erősítette. A mozdulattal test alól ekkor kiderítették a számlót, egy hörgő hang hallatszott és Brankov feje félrebillent.

Ötóra tizenkét perckor a bakó fehér kendővel befedte Brankov arcát, csavart egyet az élettelen alak nyakán, majd segédjével együtt pár pillanatra lefelé húzta Brankov mozdulattalan testét.

Ezután a hóhér feloldta a kezeken lévő kötélkelet,

kigombolta a delikvens ingét s ekkor láthatóvá vált a mell táján lassan elifehéredő, majd viaszszárgává váló bőr. Két perccel később az itéletvégrehajtó katonásan a főügyész elé lépett és levett cilinderral jelentette:

— Az itéletet végrehajtottam.

Dr. Gurgurov Sztoján gumihallgatóval figyelte a mozdulattalan alak szív működését, míg dr. Jovicsics Bránko kezében tartva az élettelen fehér kezet, az érverést ellenőrizte. A testen a bőr lassankint kékeszürke színt vett fel, majd szederjessé vált és öt óra husz perckor az orvosok konstatálták a beállott halált.

Ekkor a rendőrség intézkedésére kinyitották a nagykaput, amely előtt sok nő várakozott. Amikor a nők meglátták a bitófán logó élettelen testet, velőtárazó sikoltozás közepette futottak szét.

A kivégzett ember teste a törvény intézkedései értelmében még fél óra hosszat függött a bitófán, majd betették az előző nap elkészült koporsóba és a nyirkos hajnalon csakhamar megindult a hullaszállító kocsis a szerb temető felé, ahol a kivégzett Brankov Zsárkót édesapja sírja mellett földelték el.

Dr. Szántó Miklós

**Erős szájöblítés
Odollal frissé és
üdévé teszi a lehe-
letet.**

**Minden cseppje
csupa erő.**

Lemondott a német jóvátételi szakértő- delegáció helyettes vezetője

Berlinben a lemondás kinos szenzációt keltett

Párizsból jelentik: A szövetségesek memorandumát szerdán délután átadták a német jóvátételi szakértő delegáció tagjainak. A német delegáció a memorandumot nem tartja elfogadhatónak és a szövetséges szakértők ajánlatának leghevesebb ellenzője. Vögeler dr., a német delegáció helyettes vezetője meglepetésszerűen benyújtotta lemondását.

A szakértőkonzferencia csütörtökön teljesen Vögeler dr. lemondásának depriáló hatása alatt állott. Általában azt hiszik, hogy Vögeler lemondása nem

marad elszigetelt jelenség.

rövid időn belül több más német szakértő lemondását is várják.

sőt azt sem tartják lehetetlennek, hogy az egész német delegáció elhagyja a helyét.

A Temps értesülése szerint Saecht dr. és a szövetséges szakértők között újabb tárgyalások indultak meg, amelyek néhány napig fognak tartani.

Berlinben Vögeler lemondása kinos szenzációt keltett. A sajtó nagy részletességgel tárgyalja az ügyet.

Az emberevés vádjáról vallott a vizsgálóbíró a kassai cigánybünperben

A cigányok maguk vallották, hogy megették áldozataik holttestét és az elásott csontokat meg is találták

Kassáról jelenik: A sepsii emberevő cigányok gyilkossági bünperének tárgyalását a kassai esküdtségi bíróság csütörtökön fokozott érdeklődés mellett folytatta. Már a szerdai tárgyaláson a bíróság

egy cseh-szlovák és egy magyar elmeorvosgyázt rendelt ki a tárgyalás egész tartamára.

A vádlottak közül Holló Barnabás husz éves cigánylegény vallomásaiban kijelentette, hogy ott volt minden gyilkosságnál, de hogy ki gyilkolt, arra nem emlékszik. Úgy ő mint valamennyi többi tanu tagad. A szerdai tárgyalás szenzációja az volt, hogy

Ribár Pál vádlott, akit Imling stószli szövettaneti felügyelő meggyilkolásával vádolnak, alibit bizonyított.

miután a kassai kórház igazolta, hogy a gyilkosság napján a kórházban szembajjal kezelték. A bíróság elrendelte a kórház orvosainak megidézését és szembesítését a vádlottal, miután a cigányok közt több Ribár Pál van. A tárgyaláson két siketnéma vádlottat is kihallgattak: Ribár Józsefet és Ribár Bélát.

A siketnéma vádlottak artikulálatlan hangon, borzalmas üvöltéssel, kézzel-lábbal hadonászva adták kifejezést ártatlanságuknak és mindent tagadtak.

A csütörtöki tárgyaláson elsőnek Huddk Józsefet hallgatták ki. Hat gyilkossággal vádolja az ügyész, ő azonban tagad. Nem ismer be semmit, nem tud semmit a gyilkosságról. A csendőrségen és a vizsgálóbírónál azért vallott, mert megverték.

Csömör András ugyancsak körömszakadtáig tagad.

— Teljesen ártatlan vagyok — mondja — soha még csak híret sem hallottam ezeknek a gyilkosságoknak, amelyeket nem követtem el.

Kónya Aladár a következő vádlott. Valóságos rones, állig áll a lábán. A napjai meg vannak számlálva, tuberkulózisban szenved, felő, hogy még a főtárgyalás folyamán meghal. Csak a fejével int állandóan nemet. Nem vett részt azokban a gyilkosságokban, amelyekkel vádolják.

Kónya József a következő handita. Ő sem akar tudni semmiről, ő is ártatlannak mondja magát.

Ezután a női vádlottak következnek. Az egyik két szoknyában, fehér bluzban van. Husz éves cigánylány: Cseber Johanna. Csak orgazdasággal vádolják, mert a gyilkosságok után rabolt pénzt elfogadta a cigányle-

gényektől, szoknyát, kendőt vásárolt a pénzen magának. Ő is azt hangoztatja, hogy ártatlan, nem tud semmiről semmit.

A másik nő: Cseber Eszter. Filke szerdán bevallotta, hogy

ez a női vádlott előttük főzte a húst,

Világoskék ruhában fölényeskedve áll a bíróság elé és mindent tagad.

A vádlottak kihallgatása után az orvosszakértők terjesztik be szakvéleményüket Imling meggyilkolásáról. A meggyilkolt kereskedő fejét haltával hasították szét és

az agy részei ott heverték mellette a pázsiton.

Az első tanu Moracek Jarosláv csendőrmester, aki a cigányok bünperében a nyomozást vezette. A tanu kijelenti, hogy a csendőrök nagyon tudják, hogy a cigányok mindig azt mondják, hogy ütötték-verték őket s éppen ezért

a nyomozás folyamán a csendőrök egyetlen újjal sem nyultak hozzájuk.

Izgalmas szembesítés következik ezután és Banyai vádlott szemébe mondja a csendőrmesternek, hogy ütöttek, verték és kínzották őket.

— Még a loház irodájába is lejtőt és vert gumibottal — mondja az egyik vádlott.

— Sőt a prokurátor ur is vert bennünket — teszi hozzá egy másik cigány.

Az elnök huszöt-huszöt órai sötét-árkára itéli a két vádlottat, akik azonban továbbra is azt hangoztatják, hogy a fogházban is verték őket és végül is a szembesítés eredménytelenül végződik.

Több jelentéktelen tanu kihallgatása után Iszof Péter volt vizsgálóbíró, jelenleg ügyvéd lép a terembe, aki a vizsgálatot vezette és akinek a vizsgálat során került napvilágra először az a hír, hogy a cigányok megették áldozataikat. Nagy mozgás támad a teremben, amikor a volt vizsgálóbíró megkezdi vallomását és elmondja, hogy a cigányok mindent önként vallottak be.

— Rendkívül meg voltam lepve — mondja vallomásában a volt vizsgálóbíró — mert hiszen egész pályámon azt tapasztaltam, hogy a cigányok tagadnak. Az volt a benyomásom, hogy

a fiatal cigányok valakinek, valószínűleg Filke Sándornak, a banda vezérének a szuggeszciója alatt állnak és már előzőleg felosztották maguk között a szerencsét.

A letartóztatás előtt a cigányok nagygyűlést tartottak és megbeszélték, hogy miképpen fognak vallani. A gyilkosságok egy részét vállalta mindenki és beismertek olyan gyilkosságokat is, amelyek szerintem meg sem történtek.

Friedländer Mór dr. védő teszi most fel az a kérdést, amely miatt Kassára érkeztek a világsajtó kiküldött munkatársai és amely az egész bünpört európai szenzációvá tette.

— Hogy került fel a vizsgálat során az emberevés gyanúja? — kérdi a védő.

Az egész teremben nagy mozgás támad, amikor a volt vizsgálóbíró így válaszol:

— Jaj, abba bele is betegedtem. Kutattunk egy eltűnt asszony után és nem tudtuk a nyomára jutni. Amikor a cigányokat elfogtuk, megkérdeztük tőlük, hogy nem látották-e le ezt az asszonyt. »De bizony ez is leütöttük« — felelték a cigányok.

Arra a kérdésre, hogy hol a holtteste, a legnagyobb nyugalommal ezt válaszolták: »Meg-ettük.«

Rajtam végigszaladt a hideg és rájuk támadtam, hogy hol vannak az asszony csontjai, hisz azokat csak nem ették meg. A cigányok erre kijelentették, hogy a csontokat elásták és megjelölték két-három helyet, ahol azonban hiába kerestük a csontokat. A cigányok kijelentették később, hogy nem emlékeznek pontosan a helyre, ahol a csontokat elásták. Ma azt hittem, hogy az emberevés meséje hazugság, amikor jelentkezett egy tanu, aki látta, hogy a cigányok csontokat ástak el. Ezt a helyet is felástuk és

csakugyan megtaláltuk az emberi csontokat, amelyeket azonnal orvosok vizsgáltak meg és egyes orvosok véleménye szerint lehet beszélni arról, hogy ezek kifőtt emberi csontok.

A terem felmorajlik a vallomásnak ennél a részénél és borzalom fut végig a hallgatóság sorain. Az idegesség még növekszik, amikor

felhívott az ügyész és hevesen tiltakozik az ellen, hogy az emberevés vádját a tárgyaláson felhozzák.

— Ilyen neveléses vádakat itt nem lehet felhozni — mondja az ügyész.

A védő azonban nem hagyja magát és hangsúlyozza, hogy mindenkinek érdeke, hogy a tiszta igazság napfényre kerüljön.

Az elnök meg is engedti az emberevés kérdésének lezárását, mire egy másik védő azt kérdi a volt vizsgálóbírótól, hogy a cigányok nem feltűnési vizsgálatból beszéltek-e az emberevésről és primitív eszközzel nem gondolták-e, hogy így világhírnévre tesznek szert és talán a büntetéstől is szabadulnak.

— Nem tudom ezt precízen megmondani — feleli a tanu — de annyit mondhatok, hogy én nem hittem és ma sem hiszem, hogy embereket ettek és erre nincs bizonyíték.

Végül a kassai kórház szemészfőorvosát, dr. Szarvasi Lászlót hallgatják ki tanuként, aki azonban nem emlékszik arra, hogy Ribár Pált kezelte, hanem előbb utána kell néznie a kórházi iratokban.

A csütörtöki tárgyalást ezzel az elnök be-
kötözte.

OROSZORSZÁG

(A sztanzloui véres ütközet – Pergőtűz poklában – Utban a nagy káder felé)

Dr. Munk Arthur emlékiratai

— Puff neki — mérgeződött Lukács... Amilyen peccos vagyok, ezek még legyilkolnak engemet, holott egy hónap mulva, augusztus nyolcadikán haladéktalanul otthon kell lennem... Az ideálomnak születésnapja lesz...

Hatalmas gránát robbant szét közvetlen a fedezék mellett. A légnyomás behorpasztotta az egyik oldalán a gyenge tákolmányt.

Lukács letisztította ruháját és sapkáját a földtörmelékeltől, nyugodtan folytatta:

— ... és nekem ott kell lennem... mert az nap tartjuk meg az eljegyzésünket is... Koszólj! menjen ki és telefonáljon, vagy szignalizáljon az orosz tüzérségnek, hogy ide ne löjjenek, itt uriembernek vannak... orvosok... Eichler, kérek konyakot...

Szédtűt fejjel támolyogtam ki a levegőre: mindenütt füst, fojtó gázszag.

Pár lépésre a segélyhelytől sir volt ásva az utolsó két nap halottainak. Lehetek vagy tizenöt. Az öreg Lörincz szanitész rakosgatta őket gyöngéden egymás mellé, a vérgőzös földre. A lövedézzel nem is törődött.

Egyszer csak fölismeri egyik földijét:

— Nézd csak, nézd csak... ez az Orosz káplár, a földi...

Aztán, hogy a halott nem válaszolt, megtöpte Lörincz bácsi a pipáját, tempósan rágyújtott és maga elé mormogta:

— No de legalább téged komám komótosan fektettek, mert hogy földik vagyunk.

Sátorlapot vett elő és atyáskodó gondossággal göngyöltette be Orosz káplárt és nagyobb térhelyre fektette, kissé odébb a töbitől, kényelmesen. Aztán elföldelte őket és nem szót többet egy árva szót sem.

Háromszáz ágyuból öntötte ránk az orosz tüzérség a poklok tüzeit. Mermelstein telefonista a nagy tüzelésben is folyton az összetépett telefondrótokat foltozta. Két telefonista már darabokra tépve hevert az uton.

A pergőtűz egyre fokozódott. Mire a nap sugarai kibukkantak a hegyek mögül, valóságos gránát záport kaptunk.

Nem győztük kötözni a sebesülteket.

A nap mind magasabba dugta ki fejét a fák koronái közül: kíváncsi volt a vérengzésre. Ujra és újra ez a gondolat villant át agyamon: Hát mégis csak el kell pusztulni...

Gottein hadnagyot hozták ájultan egy sátorlapban. Gránátnyomást kapott.

A segélyhely zsuffolásig megtelt sebesültekkel szanaszét a szalmán, csak a legsúlyosabbak kaptak helyet.

Tischner József, a gyermekarcu hadnagy is súlyosan megsebesült. Csak pár órával élte át sebesülését.

Pedig hogy a lelkére kötötte az édesanyja egyetlen fiának, hogy vigyázzon magára... És most itt van...

Viaszsárga, sáros arca eltorzul a kintől.

Nagy Gábor tisztihelyettes a géppuskájára dőlve halt meg. Kalasi őrmester egy hatalmas gránátlövedékben lelte sírját.

Eppen egy tüdőlövéses katonát kötöztem, a mikor az egyik század-szanitész futtában bekiáltott a fedezékünkre:

— Itt vannak az oroszok!...

HATODIK FEJEZET.

— Mit csináljunk főorvos ur?... kérdezte Eichler hirtelen.

A következő pillanatban három tányérsapkás orosz ugrott a fedezék bejárata elé, szuronyt szegezve felénk. Ordítottak. Körülbelül olyan hangokat adtak ki, mint amikkel a sárbaragadt tehércosi kocsisa biztatja a lovakat.

Egyikünk se mozdult. Derméden állottunk a düledező fedezékben. A tüdőlövéses katona szájából vér bugyant elő. Eichler kötszert szorongatott a kezében, Lukács a jódintekturás üveget. Egyéb fegyver nem volt nálunk. Mindenki rám nézett. Fedezékünk másik kijáratánál kézigránát robbant fel.

Az egyik ragyásképu szuronyos orosz — (az arcvonásait amíg élek nem felejtem el) — hirtelen kézigránát rántott elő.

Ebben a pillanatban Eichler Salamon nekiugrott a szuronyoknak és felemelt karjaival jelezte, hogy megadja magát.

Az oroszok újból éktelen ordítózába kezdtek. Eichler után sorra lépkedtek ki az emberek, szanitészek, könnyű sebesültek, tisztiszolgák a fülledt odúból. Utolsóinak maradt Jóska, aki hűségesen cibelte magával holmimat.

— Szkaré! Poigyom!...

Hajítottak bennünket előre vagy hátra? Nekünk előre volt. Alig tettünk pár lépést a sebesültek és halottak között, amikor szinte legázoltuk Strasovec őrnagyot. Strasovec térden állva imára tett kezekkel, tólu könyörgött az életéért.

Halálfejes katonák vették körül. Tetszett nekik a dolog: törzstisztet, »generálist« fogtak.

Az egyik katona nagyot káromkodott és a térdelő őrnagyot puskatussal fejbe vágta. Azonnal elterült a földön. A vér elöntötte vadonatúj eksztra zubbonyát.

Odamentem az őrnagyhoz. Amikor magához tért, rámmézett és elhaló hangon mondta:

— Ugy-e mondtam, hogy megsebesülök... Kötözéte be, ha Istent ismerd...

Ordonánci segítségével felemeltük a földről a súlyosan sebesült őrnagyot. Az ütés hosszú, erős véréző sebet cített a fején. A foglyáradat magával sodort bennünket az oroszok az összelőtt lövészárkaink felé.

Nem ismertem az állásokra: gránátölésére végtelen sora volt ez. Sehol egy épen maradt árokkrész. Szétforgácsolt, égnek meredő, összevisza heverő szeges drótok, karók, gerendák jeleztek, hogy itt nem rég még akadályok voltak. Az összeomlott sáncokban mindenütt halottak, súlyos sebesültek heverték. Az egyik géppuskás altiszt mellkasát tépte szét a gránát.

— Szanitész... szanitész... nyöszörgött nyarvógó hangon.

Emitt eltorzult arccal fekszik egy káplár. Megismer engem. Vértelen, sáros arcát felém emeli, üveges szemével rámméred, görcsös ujjával a levegőbe kapaszzkodik:

— Főorvos ur... segítség... se-gít-ség...

A hátam mögött szuronyos katonák hajszolnak minket. Nincs megállás. Két tűz közé kerülünk. Előlről az oroszok, hátulról a mieink lönek ránk. Mire az orosz drótkadályok elé értünk, a harminc és feles mozsaraink is küldtek néhány gránátot utánunk — bucsuzól.

Egy orosz kapitány lépked velünk szemben. Észreveszi a mellemen a kis vöröskeresztes jelvényt. Németül szólít meg:

— Orvos?

— Igen.

— Kötözze be.

Egy fiatal orosz zászlósrá mutatott, aki a fején sebesült meg. Mire lehajoltam a fiatal szöke tiszthez, már nem volt benne élet.

A Bysztrica patakon hajítottak bennünket keresztül, kötözködésig gázoltunk a vízben.

A tulsó partról visszánéztem: minden égett, füstölt az állások körül...

HETEDIK FEJEZET.

Hadifogságba estünk.

Mindjobban hátráltunk az orosz lövészárkok mögé. Kísérőink ragyogó arcal mutogatták a zsákmányolt likőrös, pálinkás üvegeket. Az első állásban megszámlálhatatlan mennyiségű tojásokonyakot találtak.

A szomorú menet, amelyben lehetünk vagy ötszázan, az orosz tüzerállások mellett haladt el. A tüzerek ingujjira vetkőzve, vigyorogva föltették az ágyukat. Az ágyuk mellett mindenütt gránátölésére meredtek ránk.

Nem tetszett a bakóknak, hogy a gránátölésére az ágyuk körül ásitottak és a lövegek nem tettek kárt a nehéz mozsarakban, amelyek pedig olyan nagyon kintoztak bennünket három napon keresztül.

Az egyik rongyos baka ki is adta a mérgét: — Tudod-e komám, kérdezte a mellette bakatató másik rongyost, hogy miért lönek a tüzerek mindig mellé?

— No?

— Azért, mert bal kézzel lönek...

— Oszd mé lönek bal kézzel?

— Mert a jobb kezükkel vakaróznak, választott amaz és maga is megvakarta a háta közepét.

A tüzérség mögött egy kis fiatal erdőben állították fel az oroszok a fogolytranszportot. Megmotoztak bennünket. A hadifelszerelési tárcákat szedték el tőlünk úgy mint órát, láncot, ekszert, erszényt, zsebkést. Főleg a karórákra vadásztak. Motozás után újból utnak indítottak bennünket. Utközben a csapat egyre nőtt, vagy kétszáz tiszt és ötszáz főnyi legénység haladt némán az orosz parancsnokság felé.

Lassankint elmaradt mögöttünk a kihalt vá-

ros: Stanislau.

A hadtestparancsnokság előtt újabb motozás után a tisztetek elkülönítették a legénységtől és kikérdezték őket.

A kisértelet kozákok vették át. Egész napi gyalogolás után végre egy nagyobb faluba érkezünk.

Az első éjszakát a falusi nagyvendéglő tánctermébe zárva töltöttük. A ház körül fegyveres örök vigyáztak a plénik életére. Élelmézésről szó se volt. Mindenki úgy segített magán, ahogy tudott.

Az egyik tartalékos főhadnagynak tele volt a zsebe papírpénzzel. A legénység zsoldja maradt nála, az inge alatt egy tarka vászonzsacsokba csomagolva. Nyugta ellenében adott mindnyájunknak néhány frissen nyomott, ropogós bankót.

A koromsötét bálterem piszkos, teleköpködött padlójára fekdűtünk le.

Ismerős hang szólalt meg mellettem, nyöszörgőve.

— Te vagy az Bálint? — kérdeztem.

— Én vónék.

— Mit fészkelődöl? Aludjál.

— Ha tudnék...

— Mi bajod van?

— Valami nedvességbe fekdűttem bele. Majd holnap megnézem. Mert nem szabad gyufát gyujtani.

Nagyokat sóhajtott:

— Hej édes anyám, édes anyám...

Egy hang dörgött bele a suttogásba. Aktiv hang:

Nachtruhe!

Bálint közelebb kuszott hozzám és fájdalmas hangon suttogta:

— Nem jó dolog ez a fogság, doktorkám... Nem uriembernek való... Inkább a front... Csak egy elégtélem van: az oroszok kiitták az összes tojásokonyakjainkat, amikre mi már nézni se tudunk... Brrr... Ugy berugtak mint a csacsik.

Alig állottak a lábukon, úgy mentek előre angriifra. Hallottad? A Schwarc zászlós, az adjutáns meglógott. Nem tudom sikerült-e neki... Ujabb ordítás:

— Ruhe!

— Mégis csak jobb volt a fronton doktorkám... Istenem: mennyi halott... A Kecskés hadnagy fejét szétvitte a gránát. Fialat házas... A Tischner is elesett... Szegény gyerek: tizen-nyolc éves volt...

Körülöttünk már mély álomba merültek a fiuk. Tisztek, közlegények, tisztiszolgák vegyesen, hering módjára összeprésselve aludtak a padlón.

Nem jött álom a szememre. Nem hagyott aludni az éhség és a kiállott izgalom.

Mi lesz velem? Hol vagyok? Hogy kerültem ide? Otthon azt hiszik majd, hogy cselem, ha hosszúideig kimaradnak a tábori lapok. Tegnapelőtt még megcsináltam a »Ludvig bakát«. A kéziratókat már szedik. Garasnak fogalma sincs, hogy az ezredet elfogták. A szerkesztő is fogságba esett. A következő szám kéziratai a zsebemben maradtak. Nem hiába üzentem mindig a munkatársaknak, hogy kézirátokat nem adunk vissza, de most igazán...

Vajon mit fog irni rólam a Garas a legközelebbi számban? Möller ezredes a vereséget bizonyára óriási győzelemnek fogja feltüntetni. Lesz majd egy csomó kitüntetés... Az ezredes is kitüntetést kap, a generális is, aki nem engedte meg, hogy a pergő tűz alatt kivonják a második állásba az ezredet. Ugyan mi lett a Schwarc zászlóssal? Nem láttam sehol, Eszembe jutnak a kollégáim, évtársaim, akik most otthon színházban, kávéházban ülnek, vagy a korzón sétálnak. Eszembe jut a Politzer doktor...

Hogy megirigyeltem, amikor rongyosan, piszkosan megérkeztem szabadságra és az Emke előtt találkoztam vele. Hogy irigyeltem a beosztásáért: járványkórházban dolgozott. Lakkcipőt hordott pengő sarkantyúval, fekete sapka, vasalt nadrág, ócska, petya-vöröskeresztes kitüntetéssel a mellén. Szegény Politzer három hét mulva tifuszban meghalt. Én pedig még most is élek.

Pedig mennyire megirigyeltem akkor... Mit csinálnak otthon a kis nők? Most hiába várnak ránk... No majd akad, aki megvigasztalja őket helyettünk... Vajon mit csinál most a kis aszsonyoka? Mikor megkérdeztem otthon, hogy hogy ének, emlékszem, ezt felelte:

— Elég jól élünk... nem panaszkodhatok, van enniváló, cigarettá, selyem, csak ne szaladgálnának úgy az uccán kéz és láb nélkül az emberk... Inkább halnának meg szegények... Csak már ágyuzást ne hallanék többet...

Mi az? Ágyuzást hallok, vagy csak a fülem zug?

Elém meredtek a sötétben a lövészárkok haldoklói.

— Szanitész... szanitész...

— Segítség...

Aztán Eichlerre gondoltam: az életünket ne ki köszönhetjük.

(Folytatás a szombati számban.)

Válságba került a becskerekai kórház

A kórház igazgatóságának nyilatkozata

A Bácsmegyei Napló május 19-iki számában a fenti címmel megjelent cikkre a becskerekai tartományi kórház igazgatósága a következő helyreigazító nyilatkozatot küldte be:

A költségvetési tervezet kidolgozásakor a múlt évben nem a Komeszár ur, hanem a volt tartományi bizottság működött. Az az utasítás, hogy a költségvetési tervezet a legmesszebbmenő takarékoság szellemében készítenő, a volt tartományi bizottságtól ered. A heogradi tartomány ez évi költségvetése, így tehát a becskerekai tartományi kórház költségvetése is, nem a heogradi tartományi komeszárjától, Zsivanevics Mihailtól ered, hanem a volt tartományi gyűléstől, amennyiben a komeszár ur az 1929. évi költségvetést a volt tartományi gyűléstől már megszavazva örökölte. A cikkben említett költségvetési összeg is téves, mert az anyagi költségvetés 1.635.000 dinárt tesz ki.

Egészen téves az a beállítás, hogy a komeszár urtól kért pótköltségvetést nem kaptuk meg, hanem tény az, hogy hivatalosan pótköltségvetést a komeszár urtól nem is kérték.

Mivel az év elmúlt hónapjaiban a betegek száma túl nagy volt és az ideai költségvetésből aránylagosan nagy összeget vettek igénybe, ezekben a hónapokban túl lépték a költségvetésnek egy hónapra szóló tizenkettédét. A költségvetés egyensúlyba hozása céljából a kórház igazgatósága, nem pedig a komeszár ur határozta el a betegek számának 120-ra való redukálását.

A komeszár ur ellenben nem egyezett bele a 120-ra való redukálásba, hanem megengedte, hogy a kórházban 170 beteg maradjon és ez is csak átmenetileg, amíg a kórház megkapja a pótköltségvetést, ami bizonyos adminisztratív procedurával jár és bizonyos időt igényel. Ez a 170-es beteglétszám tehát a betegek fokozatos elhocsátásával nem redukálódik 120-ra, amint ez a cikkben fel van tüntetve.

Eszerint körülbelül 40 beteget bocsájtottak el, olyanokat, akik kigyógyultak, vagy a kórházban való maradásuk nem volt okvetlenül szükséges, mert a további kezelés otthon, vagy ambulánsan volt végezhető. Hasonló az eljárás ilyen esetekben a többi kórházakban is a pillanatnyilag megzavart költségvetés kiegyenlítése céljából; ez történt itt is minden megvárakoztatás és egyetlen beteg egészségének veszélyeztetése nélkül. És ez a jelentéktelen elhocsátás is fokozatos volt, nem pedig egy napon történt.

A kórház orvosi kara nem folytatott vitát a komeszár urtól eredő megoldás kiigazító, vagy nem kiigazító volta felett, mert semmilyen zökkenés nem állott fenn és az orvosi kar nem illetékes a felettes hatóságok bármilyen intézkedését bírálni.

A cikk utolsó bekezdése szerint — a kórházi orvosok a kórházi hevételek alapján olyan pénzügyi megoldási módot dolgoznának ki, amely megkísérelné kivézetni a kórházat a válságos helyzetből. A kórház nincs válságos helyzetben, a kórházi orvosok ilyen megoldáson nem dolgoznak, sem a jövőben nem fognak dolgozni, mert semmilyen új megoldásra nincs szükség. A kórház működik és a jövőben is rendesen fog működni és akadálytalanul fog kitűzött céljának megfelelni és működése a mai viszonyok között is normális.

A becskerekai kórház a tartományi uralom alatt kibővült és kifejlődött és most sem fenyegeti semmilyen válság, mivel a heogradi tartományi komeszár ur most is a kórház gondjait szívén viselve, a szükséges pénz rendelkezésrehozásával biztosítja a rendes működést és hajlandó, habár kis költségvetést örökölt, az év további folyamán is engedélyezni és megadni a kórháznak mindent, amire a kórháznak szüksége van. A lapot a dolgok helytelen beállítása miatt és mert a cikkkel a kórház tekintélyét csorhította, hepöröljük. Veliki Becskerek, 1929. május 20.

Dr. Popovics, kórházigazgató,

Életfogytiglani fegyházra ítélték a szerbitebeji férjgyilkost

Háromszor megmérgezte, azután sulykoló fával agyonverte férjét

Becskerekről jelentik: Csütörtökön kezdte meg a becskerekai törvényszék a szerbitebeji férjgyilkosság bűnperének tárgyalását. A vádlottak padján Damján Szavéta szerbitebeji román asszony és kedvese, Sztrancsok György ötvenhét éves szerbitebeji földműves ültek, akiket előre megfontolt szándékkal elkövetett emberlésszel vádolt a becskerekai ügyészség. A vád szerint Damján Szavéta 1918 október 23-án Sztrancsok Györggyel egyetértésben meggyilkolta férjét, Damján Tódort gazdálkodót, aki egy hónappal előbb tért haza a frontról.

A szencziós bűnper előzményei 1914-be nyúlnak vissza. Damján Tódor akkor bevonult katonának és négy éven keresztül jöttek a férfitől a szerelmes levelek a faluban maradt asszonyhoz, Szavéta azonban viselkedését folytatott Francsok Györggyel, akire rábízta földjének kezelését is. Amíg a férfi a fronton volt, addig zavartalanul találkozhattak, de 1918 szeptemberében hazajött Damján és számonkérte az asszonytól a föld jövedelmét. Az asszony nem tudott elszámolni a föld jövedelmével és időközben a férj megtudta, hogy felesége az ő távollétében viszonyt folytatott Francsok Györggyel, akit Damján felszólított, hogy számoljon el a pénzzel. A férfi erre arzent szerzett be, azt átadta szeretőjének azzal, hogy keverje bele a férje ételébe. Az asszony ezt meg is tette, de a mérég nem hatott. Nem sokkal később hígannt keverték Damján ételébe, de miután ennek sem volt hatása, atropint adtak be neki. Ezek az egyébként veszedelmes mérgek csak muló rosszullétet okoztak. Miután látták, hogy a mérég nincs hatással, egy este az asszony sulykoló fával addig verte a férje fejét, amíg az meg nem halt. Az asszony a hullát kivitte az istállóba és lovak alá fektette, hogy azt a látszatot keltsék, mintha a lovak rugták volna agyon. A gyilkosság után tíz év telt el, amikor valaki fellelőtetést tett a szerbitebeji csendőrségen és közölte, hogy Damján Tódort tíz évvel ezelőtt a forradalom zűrzavaros napjaiban a felesége gyilkolta meg.

A tárgyalást Bantics Iván törvényszéki elnök tanácsa folytatta le, a vádat Párvány Andrija dr. államügyész képviselte, az asszony védelmét Braticus Dusan dr. Sztrancsok védelmét pedig Medusics József dr. ügyvéd látta el. A tárgyalóterem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel. Először Damján Szavétát hallgatta ki a bíróság.

Nem érzem magam bűnösnek, mert nem én gyilkoltam meg az uramat, hanem Sztrancsok György — mondotta a vádlott asszony. — Amikor férjem a háború után hazajött és megtudta, hogy nekem viszonyom

volt Györggyel, továbbá, hogy a földünket is ő kezelte, felszólította, hogy számoljak el a pénzzel. Én férjem előtt tagadtam, hogy viszonyom volt Györggyel és azt mondtam neki, hogy erőszakos kényszerített magához. Sztrancsok egy napon pálinkával kínálta meg az uramat, amitől az rosszullet. Orvost hívtam, akinek az uram fejfájásról panaszkodott. Később Jankovostól a kuruzslóasszonyt is elhívtam, aki szenteltvízzel gyógyította. Sztrancsok később ismét eljött és valami italt adott az urammal azzal, hogy attól jobban lesz. A férjem sürgette az elszámolást, mire Sztrancsok arra akarta felbízni a szolgálóját, hogy ezer forintért gyilkolja meg az uramat. A szója nem vállalkozott, erre nekem szólt, hogy vegyek egy revolvert és én löjem agyon. Erre én nem vállalkoztam. Az uram már annyira elvesztette a türelmét, hogy figyelmeztette Györgyöt, hogy ha nem számol el, agyonveri. György ekkor dögölt: kigyót főzött ki és ennek a levélét megkínálta az uramat, aki azonban azt mondta, hogy igya meg ő, meg a felesége és ha nem lesz semmi bajuk, akkor majd ő is iszik. Egy este Sztrancsok eljött hozzánk és én akkor épen veszekedtem az urammal, aki azt mondta nekem, hogy itt jön a szeretőm. György bejött a szobába, az uram rátámadt, mire György felkapott egy kalapácsot és agyonverte az uramat.

Elmondotta az asszony, hogy nem mert a férje segítségére sietni, mert Sztrancsok megfenyegette, hogy őt is megöli.

— Miért nem jelentette fel?

— Azért, mert György kijelentette, hogy ugyanis kiszabadul, eladja a tiz lánc földjét, megvesztegeti az örököt, hazajön és végez velem.

Elmondotta Damjáné, hogy a csendőrségen azért vallotta be a gyilkosságot, mert félt, hogy megverik. Közölte még, hogy Sztrancsok többször rábeszélte, hogy gyilkolja meg az urát s a revolvert, amelyet erre a célra szereztek, még ma is megvan.

Arra a kérdésre, hogy szerette-e a férjét, a gyilkos asszony azt felelte, hogy nem szerette, de félt tőle.

Ezután megkezdtek Sztrancsok György kihallgatását, aki az asszonynak valamennyi állítását tagadta. Elmondotta, hogy nem volt viszonyuk, sohasem beszélt rá az asszonyt, hogy gyilkolja meg az urát, sem pálinkát, sem mérget nem vitt és nem adott, nem igaz, hogy a szolgálójának ezer forintot ígért, ha elteszi láb alól Damjánt, sőt még meg sem látogatta a betegnek fekvő embert.

Az elnök figyelmeztette a vádlottat, hogy a saját fivére vallotta, hogy orgyilkost akart felbérteni. Erre

Olaszóink figyelmébe!

Előfizetőink és állandó olvasóink figyelmét felhívjuk arra, hogy a hirdetett könyvedvezményeket a jövőben is fentartjuk. Minden hónapi előfizetés után egy ingyenes könyvet adunk s negyedéves, feléves és égisz éves előfizetők külön könyvedvezményben is részesülnek.

Az ajándékba küldendő könyvek azonban kifogytak s míg a megrendelt könyvszállítmányok meg nem érkezhnek, az ajándék könyvek szétküldése szünetel.

Az előreláthatólag csak néhány napig tartó késedelemért olvasóink szives elnézését kérjük

a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala

Sztrancsok azt válaszolta, hogy haragban van a fivérével, azért vallott ellene.

Az elnök ezután szembesítést rendelt el. Az asszony szemébe mondta kedvesének, hogy ő gyilkolta meg Damjánt, együtt vitték ki a hullát az istállóba és amikor onnan visszafelé jöttek, Sztrancsok megiegyezte, hogy milyen jó, hogy senkisé látta őket. Sztrancsok az asszony vádjaira mindig ezzel az egy szóval felelt: Hazudsz!

Ezután megkezdtek a tanúk kihallgatását. Mihajloviics Mihailo csendőr, aki ebben az ügyben a nyomozást vezette, elmondotta, hogy az asszony ő előtt beismerte, hogy először megmérgezte, aztán pedig egyedül agyonverte az urát.

— Igaz ez? — kérdezte a vádlott asszonytól az elnök.

— Igaz. Beismertem, mert félttem, hogy megvernek. Okolszán Kenta, aki a gyilkosságot megelőzőre jelentette a csendőrségen, elmondotta, hogy a vádlott asszony nővérétől hallotta, hogy Damjáné meggyilkolta az urát. Kötelességének tartotta ezt jelenteni a csendőrségen. Dr. Ivkoviics Vlasztimir és dr. Kamenkoviics Zorán orvosszakértők elmondották, hogy a hullát exhumálása alkalmával a koponyán nagy törést találtak amely lövéstől, vagy pedig fegyverrel okozott ütésétől származhat. A vegvizsgálat arzent, hiányt és atropint talált a hullarészekben, olyan mennyiségben, hogy közülük egyik is halálos volt, de a hatása csak nyolc nap múlva jelentkezett.

Radivoj Flora, a vádlott asszony nővére, elmondotta, hogy Sztrancsok egy alkalommal felszólította őt, hogy menjen vele és szerezenek valahol mérget. Erre nem vállalkozott, de később Szavéta mesélte neki, hogy meggyilkolta az urát. Elmondotta az asszony, hogy veszekedtek és ő annyira indulatba jött, hogy egy sulykoló fával agyonverte Todort, — hulláját pedig az istállóba, a lovak közé dobta.

— Igaz, hogy maga beismerte nővére előtt a gyilkosságot? — kérdezte az elnök Damjánétól, aki sápadtan ült a vádlottak padján.

— Igen, mondtam neki s azért vállaltam magamra mert félttem, hogy Sztrancsok megöl.

Sztrancsok leánya, Persza, elmondotta, hogy nyolc évig szolgált Damjánéval és az asszonytól jutalomképen három hold földet is kapott. Damjáné neki is mesélte, hogy meggyilkolta az urát. Szpatosu Sztána, aki Damjáné szomszédja volt, elmondotta, hogy a gyilkosság napján sikoltozást hallott, de nem tulajdonított neki fontosságot. Emlékszik rá, hogy Szavéta másnap jajveszékelve kiszaladt az udvarra és sirva kiabálta: *Jaj, meghalt az uram!* Ő és még több szomszéd bementek Damjáné házába és az istállóban valóban megtalálták Damján hulláját. Damján Flora a vádlott asszony lánya a következő tanu. Elmondotta, hogy szülei jól éltek és nem hiszi, hogy anyja gyilkolta volna meg az apját. Egy alkalommal találkozott Sztrancsokkal, aki azt mondotta neki, hogy nagyon sokat szenved, mert embert ölt.

Még több tanut hallgatott ki a bíróság, majd Mikusics József dr. védő indítványozta, hogy kérjék a legfelsőbb orvosi tanács véleményét arról, hogyan lehetséges az, hogy Damján Todornak háromféle mérget is beadtak és mégis élethen maradt. A bíróság a védő indítványt elutasította. Dr. Párvány Andrija ügyész vádbeszédében behozonyítottak látja a vádat és szigorú büntetést kért. A védőbeszédnek elhangzása után a bíróság tanácskozássra vonult vissza.

Fél nyolckor hirdette ki a bíróság az ítéletet, a melyben bűnösnek mondotta ki Damján Szavétát előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetésében és ezért életfogytiglani fegyházra ítélte. Sztrancsok Györgyöt a bíróság bűnségéért elbűntetésben mondotta ki bűnösnek és ezért tízévi fegyházra ítélte. A bíróság a vizsgálati fogságot nem számította be a büntetésbe. A férjgyilkos asszony mosolyogva hallgatta végig az ítéletet és csak annyit mondott:

— Majd az ügyvédem felelbezz.

Az államügyész súlyosbításért, a védők pedig enyhítésért jelentettek be felelbezzést.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Május 27-ikén, hétfőn: »Idiot«, Dosztojevszkijtől.

Kedd, május 28: »Bezarlens«, francia vigiáték. (Az Oszijek—noviszdai nemzeti színház vendéjátéka.)

— **Közszemlére helyezték az 1925. évi első és másodosztályú kereseti adókiutéseket.** A szuboticei városi adóhivatal közli, hogy az 1925. évre szóló első és második osztályú kereseti adókiutésekről szóló regiszterek elkészültek és a városi adóhivatal köri osztályain közszemlére vannak helyezve. Az adókiutések május 31-ikéig maradnak közszemlén.

— **Franges földművelésügyi miniszter felgyógyult.** Beogradból jelentik: Franges Ottó földművelésügyi miniszter, aki betegsége miatt néhány napig nem jelent meg hivatalában, teljesen felgyógyult. A miniszter csütörtökön már hivatalban volt.

— **Noviszdai város pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése.** Noviszdáról jelentik: Noviszdai város pénzügyi és gazdasági bizottsága szerdán este ülést tartott, amelyen több kérdést tárgyaltak le, amelyek a legközelebbi közgyűlés napirendjén szerepelnek. A közelebbi üggyében olyan álláspontra helyezkedett a bizottság, hogy ezt az adómetet továbbra is be fogják hajtani, mert ezen a címen egymillió dinár van felvéve a költségvetésbe, amelyet a pénzügy- és a belügyminisztérium jóváhagyott. Az új uttörvény megszünteti a közelebbi beszédését a városokban, azzal, hogy a városon keresztülvezető utakat ezentul az állam fogja kezelni és ezeket az utakat az állam nevére kell telekkönyvileg átírni. Noviszdán a Pirosi és a Zsabalji uton szedtek közelebbi üggyet, de az új törvény ezt május 13-ikától kezdve megtiltja. A bizottság úgy határozott, hogy Lákics Jován alpolgármester vezetésével deputációt küld Beogradba az illetékes miniszterekhez, hogy közbenjárásukkal eszközöljék ki, hogy Noviszdai ebből az évben még behajthassa a költségvetésig is előirányzott összeget. A városi tanács gondoskodni igyekezett más jövedelmi forrásokról arra az esetre, ha a minisztérium nem engedné meg a közelebbi üggyet. Ilyen jövedelmi forrás volna a mérlegelési illeték, amelyet minden huszonöt kilónál és huszonöt liternél több árua fizetnek a városba való behozatal alkalmával. A bizottság ezt az illetéket nem fogadta el, hanem függővé tette a közelebbi üggyet. A bizottság végül megváltoztatta a Városi Takarékpénztár alapszabályait olyan értelemben, hogy igazgatósági tag a jövőben csak az lehet, akinek huszonötezer dináros betéte van a takarékpénztárban.

— **Szentia város bérbeadja a szegényházi ápolók ellátását.** Szentáról jelentik: A napokban foglalkozott Szentia város tanácsa és gazdasági bizottsága a szegényházi ápolás bérbeadásának kérdésével. Elhatározták, hogy a város két évre bérbeadja a szegényházi ápolók ellátását és kilenc dinárt fizet naponta a bérbevevőnek egy-egy szegény ellátásáért. A szegényházi felszerelések pótlására huszonötezer dinárt fordít a város.

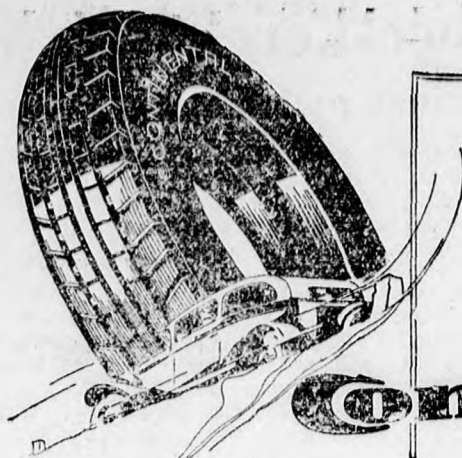
— **Razzia a szentia borbélyműhelyekben.** Szentáról jelentik: Csütörtökön délelőtt a rendőrkapitányság razziait tartott a szentia borbélyműhelyekben. A főtéri borbélyműhelyekben előírászerű tisztaságot talált a vizsgáló bizottság, de a város külső részein az üzlet tulajdonosok nem tettek eleget a tisztasági és egészségügyi követelményeknek. A rendőrkapitányság több borbélymester ellen megindította az eljárást.

— **Rokkantanapot rendeznek a noviszdai orosz hadirokkantak.** Noviszdáról jelentik: Az orosz hadirokkantak noviszdai csoportja pénteken rokkantanapot rendez Noviszdán. Reggel nyolc órakor az orosz templomban az elhunyt orosz rokkantak emlékére gyászmise lesz. Pénteken az orosz hadirokkantak felszerelésére a városban gyűjtést rendeznek.

— **Nagyszabásúnak ígérkezett a szuboticei jugoszláv szokolnap.** A jugoszláv szokolisták június 8-ikán és 9-ikén nagyszabású szokolversenyt rendeznek. A szokolversenyen több ezer szokolista vesz részt a Vajdaságból és az ország minden részéből. Szubotícán a szokolgyűlésükben külön bizottság alakult a szokolisták fogadtatására és a szokolnap rendezésére. A bizottság már most megtesz minden előkészületet arra, hogy a szokolünnepély minél fényesebben sikerüljön.

— **A beogradli Tradició-egyesület Noviszdán is megrendezi Kraljevics Márkó felvonulását.** Noviszdáról jelentik: A beogradli Tradició nevű egyesület, amely régi hagyományos felvonulásokat rendezt Beogradban, vasárnap Noviszadra küldi három képviselőjét, mert az a terv merült fel, hogy az egyesület Noviszdán is létesít fiókegyesületet. A Tradició valószínűleg Noviszdán is megrendezi Kraljevics Márkó felvonulását ósrégi jelmezben.

— **Lopásért elítélt gazdálkodó.** Noviszdáról jelentik: A noviszdai törvényszék büntető tanácsa csütörtökön hat havi fogságra ítélte Jovánovics Vása bácsipetrováci gazdálkodót, mert Nenadov Brankó gazdálkodótól különböző gazdasági felszereléseket lopott. Az ítélet ellen az elítélt felelkezett.

Azt a biztonságot,

amely a Continental-gummiabroncok főjellemzője, a gummi profiljának cölzei alakjával érte el, amely egyáltalán a motorerő legteljesebb kihasználását is ezközi. Biztos menetet jelent az egyenetlen utakon és a kanyarulatokban is a

Beograd, Masarikova ulica 4

TŐZSDE

Zürich, május 23. (Zárlet.) Beograd 9.1275, Páris 20.295, London 25.1975, Newyork 519.825, Brüsszel 72.10, Milánó 27.185, Madrid 73.90, Amszterdam 208.825, Berlin 123.515, Bécs 72.005, Szófia 3.75, Prága 15.385, Varsó 58.25, Budapest 90.69, Bukarest 3.08.

Zagre, május 23. (Zárlet.) Páris 221.41—223.41, London 275.71—276.51, Newyork 56.75—56.93, Zürich 10.9440—10.9640, Milánó 296.50—298.50, Amszterdam 22.8450—22.9050, Berlin 13.53—13.56, Bécs 797.95—800.95, Prága 168.04—168.84, Budapest 991.10—994.10.

Szombori terménytőzsde, május 23. Buza bácskai vasut 217.50—222.50, rozs bácskai vasut 210—215, zab bácskai vasut 205—210, árpa takarmányi 64—65 kg. 220—225, tavaszi 67—68 kg. 235—240, Baranya 69—70 kg. 250—255, tengeri morzolt 232.50—237.50, bab orig. 1000—1020, Lisztek: Ögg 320—330, Ög 320—330, kettes 300—310, ötös 285—295, hatos 265—275, hetes 255—265, nyolcas 195—205, korpá finom 160—165, Irányzat: lanya.

Noviszdai terménytőzsde, május 23. Buza bácskai 70—80 kg. 225.50—227.50, bácskai tiszavidék 70—80 kg. 225.50—230.50, bácskai parits-Vasut 70—80 kg. 222.50—227.50, feleltőnői 70—80 kg. 217.50—222.50, szerémi 70—80 kg. 227—229, Árpa bácskai 65—66 kg. 230—235, Zab bácskai 215—220, Tengeri bácskai 232.50—237.50, bácskai VI. 240—242.50, bánái 230—232.50, szerémi 232.50—237.50, szerémi VI. 240—242.50, Lisztek: Ögg és Ög bácskai 325—335, Kettes 305—315, ötös 290—300, hatos 265—275, hetes 270—280, nyolcas 190—195, korpá bácskai jutazsákokban 170—175, szerémi jutazsákokban 170—175, bánái jutazsákokban 165—170. Irányzat: lanya, Forgalom: 22 vagon buza, 10 vagon tenget, 5 vagon liszt. Összesen: 37 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, május 23. Határidőzárlet: Buza októberre 24.05—24.28, zólat 24.22—24.23, márciusra 25.02—26.11, zólat 26.10—26.11, májusra 22.30—22.50, zárlet 22.30—22.40, Rozs októberre 20.70—20.85, zólat 20.70—20.85, márciusra 22.12—22.23, zárlet 22.23—22.30, májusra 18.75—18.85, Tengeri májusra 24.05—25.20, zárlet 24.05—25.05, márciusra 25.37—25.58, zárlet 25.37—25.36, Készárupiac: Buza 22.30—24.60, takarmányárpa 24.50—25.25, tengeri 25.75—28.25, korpá 16.25—16.50, rozs 19.30—19.50, sörárpa 35—27.25, zab 22.25—22.60.

Winnipeg-i terménytőzsde, május 23. Közélpárfolyamok: Buza május (115 ényolcad) 113, július (115 egynegyed) 114, október (114 ényolcad) 113, egynegyed.

Liverpooli terménytőzsde, május 23. (Zárlet.) Buza május (7 sh 9 ényolcad) d 7 sh 9 ényolcad d, július (7 sh 11 ényolcad) d 8 sh, október (6 sh 3 egynegyed) d 8 sh 3 ényolcad d, december (8 sh 5 egynegyed) d 8 sh 5 ényolcad d.

Bécsi piárvásár, május 23. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Marha 115, élnék, 10 garással drágább, zsirsértés 628, változatlan, huszsértés 177, változatlan.

Vizáltás

A noviszdai hidotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizék mai állása a következő: **Duna:** Fezdán 422 (+26), Apatin 313 (+22), Aljmas 452 (+15), Bogojevó 455 (+14), Vukovár 368 (+8), Palánka 358 (+9), Noviszdai 377 (+9), Zemun 478 (+8), Pancsevo 460 (+2), Szmederevo 532 (—0), Orsova 440 (+6), Dráva: Maribor 130 (+20), Oszijek 228 (—10), Száva: Zagreb —14 (—8), Sziszak 184 (—6), Jasenovac 460 (—30), Brod 528 (—3), Samac 487 (+7), Mitrovica 599 (—7), Sabac 425 (—5), Beograd 424 (+2), Tisza: Szentia 360 (+4), Becej 320 (+4), Titel 436 (+6).

— **Felakasztotta magát egy kupuzsinai gazdálkodó.** Ifjabb Krivda János kupuzsinai gazdálkodó házában padlásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Krivda az utóbbi időben buskomor volt.

— **A szuboticei kereskedőijak és magántisztviselők társasvacsorája.** A szuboticei kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők egyesülete június 1-én, szombaton este fél kilenc órakor társasvacsorát rendez saját helyiségében Fra Jese trg. 3. szám alatt, melyre ezuton is meghívja a tagokat, valamint azok hozzátartozóit. Jelentkezéseket minden nap az egyesületi irodában Kopilovits László főtitkár fogad el.

— **A beogradli központi munkástőzsde statisztikája a munkanélküliségről.** Beogradból jelentik: A központi munkástőzsde most adta ki hivatalos jelentését a munkanélküliség állásáról az 1929. év első negyedében. A jelentés adatai szerint 1928-ról 4807 férfi és 1025 nő munkanélkülit tartottak nyíván. Az 1929. év első negyedében 37.599 férfi és 4662 nő jelentkezett munkára. Ezek közül 8750 férfinék és 1600 nőnek ajánlottak alkalmazást, sikeresen elkövetítették 5028 férfi és 1102 női munkást. Közvetítés nélkül alkalmazást talált 9276 férfi és 1369 nő. Rendes tartózkodási helyéről elutasított 7775 férfi és 1530 nőmunkás. Az 1929. év első harmadának végén az ország területén 10324 férfi és 1629 női munkanélküli volt bejelentve. Az év három első hónapjában 789.609.75 dinárt osztottak ki rendes, 175.421.50 dinárt pedig rendkívüli munkanélküli segély címen. Az utiköltség-segélyek összege 48.468 dinár volt, természetben pedig 18.243.50 dinár értéket osztottak ki a munkanélküliek között. Az államvasutak 19.922 munkanélkülit szállítottak kedvezményes menetdíj mellett.

— **Meghalt Bálint Rezső budapesti egyetemi tanár,** akit nemrégben zsebkéssel operált meg egyik kollégája. Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt a budapesti Payor-szanatóriumban meghalt ötvenöt éves korában Bálint Rezső egyetemi orvostanár. Bálint már évek óta betegeskedett. A professzort pajzsmirigygyák támadta meg. Két hónappal ezelőtt a beteg hirtelen rosszul lett és mint ismeretes, Polacsek Elemért, a kiváló sebészt hívták ki hozzá. Polacsek nem hozott magával műszereket és hogy beteg kollégáját a haláltól megmentsse, zsebkéssel gégemetszést végzett rajta és ezzel a bravuros operációval megmentette Bálint professzort a megfulladástól. Ettől kezdve a beteg állapota napról-napra javult és már úgy volt, hogy elhagyja a sanatóriumot. Pénteken akarták Bálint tanárt egy fürdőhelyre szállítani, de szerdán délelőtt rosszul lett, csütörtökön reggel elvesztette eszméletét és délelőtt bekövetkezett a halál. Bálint Rezsőt valószínűleg szombaton fogják eltemetni az egyetem aulájából.

— **Ünnepi istentisztelet a szuboticei zsidótemplomban.** A szuboticei zsidótemplomban, az előjáróság közlése szerint Ciril Metod napján, pénteken délelőtt tízenegy órakor lesz az ünnepi istentisztelet.

— **Árlejtések.** A szuboticei vasutigazgatóság május 28-ikán árlejtést tart elsőrangú minőségű 30.000 darab géptégla és 20.000 darab normáltégla szállítására, május 31-ikén írásbeli árlejtést tart 35.000 kiló portlancementre, június 17-ikén írásbeli árlejtést különféle anyagra, június 22-ikén ugyancsak írásbeli árlejtést 100.000 darab téglára és június 26-ikán 340.000 kiló fehér, nem égetett mészre. — A noviszdai építésügyi igazgatóság május 31-ikén délelőtt tízenegy órakor írásbeli árlejtést tart 960 köbméter törtkőre. Előirányzott összeg 275.620 dinár, bánatpénz 28.000 dinár, árlejtést tart ugyanakkor 590 köbméter törtkő további szállítására. — Június 20-ikán az építésügyi minisztérium az Adria vasut mentén Saranovacnál furandó alagut építési munkálataira hirdet árlejtést. — A petrovradini repülőparancsnokság június 20-ikán a repülőtér számára szállítandó tüzelőtűzszerekre hirdet árlejtést. — A becskeréki építési szektó 480 ürméter törtkő szállítására (a Tisza-átkelés feljártához vezető utra) árlejtést hirdet. — A petrovradini repülőparancsnokság június 3-ikán nagymennyiségű autókellék beszerzésére hirdet árlejtést. — A vinkovci erdőgazdálkodási igazgatóság június 22-ikén bérbeadja a rajkai uradalom vadászterületét.

— Kétszáz kubáni kozák elindult Noviszadról Amerikába. Noviszadról jelentik: A Jugoszláviába emigrált kubáni kozákok kétszáz főnyi csapata, mint megírtuk, Délamerikába, Peruba vándorol ki, ahol a perui kormány igen kedvező feltételek mellett nagy földterületeket bocsájtott rendelkezésükre. Egyelőre kétszáz kubáni kozák megy ki Pavlicsenko Iván tábornok vezetésével. Szerda este fél hétkor a püspöki palota orosz kápolnájában a távozó kubáni kozákok istentiszteleten vettek részt, amelyet Irinei püspök celebrált. Az istentisztelet után Irinei püspök, aki az orosz emigránsok legodaadóbb védelmezője és pártfogója volt, meghatón meleg szavakban orosz nyelven bucsuzott a püspöki palota erkélyéről, a palota előtt felsorakozott diszruhás kubáni kozák, akiknek nevében Pavlicsenko Iván tábornok szerb nyelven tolmácsolta a püspök és a noviszadi közönség iránt érzett hálájukat. A kubáni kozákok azután zenekaruk hangjai mellett, Pavlicsenko Iván tábornok vezetésével bejárták a várost. A közönség mindenütt lelkesen ünnepelte a tengerentútra induló orosz emigránsokat. A kubáni kozákok csütörtök reggel fél nyolckor utaztak el Noviszadról. A vasúttalomon megjelent Djokics Gyuro tábornok, hadsergeparancsnok, az egész helyőrség tisztikarának élén.

— Előléptették a szubotocai és apatini erdőgazgatóság vezetőit. Az erdő- és bányagyi miniszter előterjesztésére öfölsége ukáztt irt alá, amelyben Gyurics Istvánt, a szubotocai erdőgazgatóság vezetőjét erdőügyi tanácsosnak, Ciganovics Vladimír erdőgazgatósági tanácsost főtanácsossá léptette elő az első fizetési kategóriába.

— A sztaribecseji—szaballji tanítóegyesület közgyűlése. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji—szaballji járási tanítóegyesület most tartotta közgyűlését a központi iskola nagytermében. A gyűlést Hadnagyev Dimítrije, az egyesület elnöke nyitotta meg. A tárgysorozat első pontja az egyházi-iskolai vagyon hovatartozásának kérdése volt. Hosszas vita után elhatározták, hogy memorandumban fordulnak a közoktatásügyi miniszterhez, amelyben kérik fogják, hogy az olyan iskolai vagyon, amely telettkönyvileg a hitkézségekre van írva, de iskolai célokat szolgál, törvényileg rendezzék és hogy az iskolákat az állam tartsa fenn. Az apácatanerők helyzetének és fizetésének ügyében a közgyűlés úgy határozott, hogy a tanítónővérek, akik nem kapták rendes járandóságukat, küldjék be kérvényeiket az egyesület vezetőségének, amely azokat a közoktatásügyi miniszterhez fogja továbbítani.

— A szubotocai üzletek zárórja Ciril és Method napján. A szubotocai rendőrség rendelete értelmében pénteken Ciril és Method napján az élelmiszer és cukorkauzletek, virágkereskedések és borhelyüzletek délelőtt fél tízig nyitva tartottak. Az összes többi üzletet egész napon keresztül zárva kell tartani. A gyár-ipari üzemekben nem lesz munkaszünet. Ugyasintén egész nap dolgozhatnak a mezőgazdasági munkások is. A rendőrség felszólítja a lakosságot, hogy pénteken a házakat lobogózzák fel.

— Külön ókatoikus püspökséget alapítanak az ókatoikus ellenzárók. Zagrebből jelentik: Pünkösdkor, mint jelentettük, a horvát ókatoikus hívők nagy zsinatot tartottak Zagrebban, amelyen nagy többséggel újból megválasztották püspöknek Kalogyera Márkó eddigi püspököt, akinek megválasztását azonban az ellenzék kifogásolta. Az ellenzék vezetői Zagorac István zagrebi plébános és dr. Senzer Gyuro zagrebi ügyvéd most mozgalmat indítottak egy teljesen különálló ókatoikus püspökség alakítására. Az új püspökséget rövidesen megalakítják és kérik fogják az ókatoikus egyház unióját, hogy ezt az új püspökséget ismerje el az ókatoikus egyház legális jugoszláviai képviselőjének.

Fejfájás,

egyre megy, akár meghülés, izgalom, túlfeszített munka vagy mértéktelen alkohol- vagy nikotínfelvétel következménye, enyhíthető és megszüntethető. Vegye az ismert

Aspirin
tablettákat

és csakhamar érezni fogja jótévő hatásukat. Fog- és fülfájásnál, influenza-, reuma- és neuralgiánál, valamint lázas állapotoknál az Aspirin tabletták szintén igen jól beváltak.

Kérje mindig az eredeti Bayer csomagolást a kék-fehér-piros szavatossági jeggyel.

por

MAGNA

a gyomrot és a beleket

tisztít — erősít — gyorsan — kellemesen

GYERMEKEKNEK egy kis kanállal, FELNŐTTEKNEK egy nagy kanállal vízben vagy tejben. — Gyógyszertárakban csomagja 4 dinár

— Zagrebi kirándulók egy turista holttestét találták a lkal hegycsúcson. Zagrebből jelentik: Egy turistából álló zagrebi társaság a napokban kirándulást rendezett a lkal hegycsúcson. A társaság megmászta az 1550 méter magas Risnyákok. Amikor a hegytetőre értek, a turisták messziről egy fekvő embert pillantottak meg. Első percben azt hitték, hogy egy turista alszik, de amikor közel értek hozzá, látták, hogy az embert belepték a legyek és a társaságban lévő orvos megállapította, hogy az ismeretlen ember már négy-öt napja halott. Nyomban értesítették a csendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. A nyomozás során meginták, hogy a huszonöt évesnek látszó ismeretlen fiatalember, aki üdülni jött a hegyes vidékre, tíz-tizenkét nappal ezelőtt Crni Lug közepében járt és elmondta, hogy felmegy a magas hegyre, de nem kirándulás céljából, hanem azért, hogy közelebb legyen az Istenhez. Negyven napig fogok böjtölni — mondotta — mint Krisztus és azután lefövök a hegyről. Az ismeretlen fiatalember holttestét felboncolták. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen ember elmebajos volt.

— Nyári szünet a noviszadi semmitőszéken. Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitőszéken nyári szünet június 7-ikén kezdődik és szeptember elsejéig tart. Ezalatt az idő alatt a semmitőszéken nem lesznek tárgyalások.

DEUTSCHES TÖCHTERHEIM

GRAZ, Klosterwiesgasse 34

Előkelő nevelő-intézet és szünidei otthon. Továbbképző-intézet, nyelv- és zenekultúra. — Prospektus kiyáratra 1763

Lepadat és Jovanovics szubotocai főeljárásitoknál vásárolt sorsjegyek közül a május 22-iki húzason a következő számok nyertek:

20.000 dinárt nyert: 108009 sz.

4.000 dinárt nyert: 34631, 45484, 105350 sz.

2.000 dinárt nyert: 7757, 13033, 24479, 32518, 46577, 60027, 74663, 83222, 87258, 91176, 108058, 111031, 113181, 122064, 90 sz.

500 dinárt nyert: 4601, 21, 7735, 63, 70, 85, 8007, 43, 10531, 62, 11902, 39, 13028, 15218, 71, 15505, 10, 25, 54, 95, 95, 24403, 32, 59, 69, 500, 24713, 37, 28315, 51, 33764, 74, 85, 97, 35006, 16, 66, 37417, 58, 38503, 20, 73, 40315, 18, 31, 91, 40426, 68, 91, 46530, 46912, 99, 47726, 48825, 40, 52, 86, 49226, 31, 51508, 20, 30, 31, 54035, 58536, 58804, 60002, 58, 62960, 99, 64768, 76, 67908, 80, 92, 68110, 27, 39, 59, 69330, 65, 72, 79, 71227, 69, 95, 71917, 73307, 51, 64, 75421, 78959, 80727, 35, 85, 81033, 83147, 79, 90, 83516, 34, 90, 84816, 58, 85124, 56, 30, 38, 39, 81033, 83147, 79, 90, 83516, 34, 39, 84816, 28, 85124, 26, 30, 30, 33, 30, 74, 86814, 78, 87220, 57, 97, 91897, 96326, 32, 46, 98112, 25, 48, 98729, 94, 99155, 85, 105310, 17, 97, 108007, 46, 62, 95, 99, 108629, 42, 86, 110107, 30, 60, 110302, 5, 63, 57, 74, 113120, 32, 83, 115048, 110963, 85, 117130, 197, 118727, 50, 74, 120895, 122056, 84, 123234, 71, 78, 124330, 43, 124607, 87 sz.

— Vasárnap iktatják be az új vrbászi evangélikus lelkészt. Noviszadról jelentik: Vasárnap ünnepélyes keretek között iktatják be Konrádth Vilmost az új novivrbászi evangélikus lelkészt, akit szombaton négyfogaton lovashandériummal visznek Torzsáról Vrbászra. Az új lelkészt a község bejáratánál és az evangélikus paplak előtt ünnepélyes fogadtatásban részesítik. A beiktatást a feldisített templomban Jahn Jakob evangélikus főesperes végzi.

— A szubotocai rendőrség felhívása a háztulajdonosokhoz. A szubotocai rendőrség felhívja a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy az udvarukban hat sertésnél többet a városi szabályrendelet értelmében nem tarthatnak. A rendelet ellen vétőket szigorúan meg fogják büntetni. Ezzel egyidőben a rendőrség figyelmet fordít a háztulajdonosokatra is, hogy szemetet nem szabad az udvarukban felhalmozni és minden hónapban ki kell üríteni a szemetes gödröket. A rendőrség nyolc nap múlva ellenőrizni fogja, hogy betartották-e a háztulajdonosok ezt a rendeletet.

— Ötvenezer dinárt loptak el egy pozsegai kereskedőtől. Pozsegáról jelentik: A napokban tartották meg Pozsegán a nagy tavaszi vásárt. Greskovics Jakab kereskedő a vásárbán árult és amikor hazatért, megdöbbenéssel állapította meg, hogy távollétében betörők jártak a lakásában, akik feltörték a szekrényt és abból 50.000 dinárt elvittek. A gyanu a kereskedő szobalányára hárult, akit előzetes letartóztatásba helyeztek.

— Katyanszki Sztéván szrbobráni szerb költő születésének századik évfordulója. Sztaribecsejéről jelentik: A szrbobráni gimnázium »Katyanszki ifjúsági irodalmi köré» pünkösöd vasárnap ünnepelte meg Szrbobráni nagy fiának, Katyanszki Sztéván költőnek századik születési évfordulóját. Délelőtt kilenc órakor ünnepi gyászmenet volt a görögkeleti templomban. Este kezdődött az ünnepély. Ratkov Ilija VIII. osztályu tanuló, a gimnáziumi irodalmi kör elnöke: »Katyanszki születésének századik évfordulója« címen tartott emlékbeszédet. Placskov Danica, Zeremszki Dobrila és Milovanov Julka tanulók szavalatokat adtak elő. Dr. Rasics Vojislav begradi író: »Katyanszki Sztéván élete és munkássága« címen tartott értékes előadást. A vegyes énekkar egy Katyanszki-dalt adott elő, majd Szekulics Goszpava Katyanszki: »Ó, ti felhők!« című költeményét szavalta el hatásosan, míg Katyanszki Péter tanuló a »Gyenge vagyok« című verset adta elő. Dinyaski Teodóra és Rokityev Mileva Jakics—Katyanszki kettős előkérpet adtak elő nagy sikerrel. Ezután a gimnáziumi énekkar egy Katyanszki-dalt énekelt kitünően. Petrovics Milán gimnáziumi igazgató Katyanszki: Szrbobranban című költeményét szavalta el, Drapsin Petar »Hol a szerb Voivodina?« című költeményt adta elő majd a Fájdalmas Bosznia című dalt énekelte el zongorakísérettel, Manojlovics Gligorije az »Üdvözöllek« című verset szavalta el. A műsor a gimnáziumi vegyeskar énekszámával ért véget. Az előadás után tánc volt.

— A szremszkarlovci bucsu. Noviszadról jelentik: A szremszkarlovci-i belvárosi templom bucsuját vasárnap tartják meg. A szentmiszt Bertics Iván esperesplébános fogja celebrálni nagy papi segédlettel.

— A Matica Szrpszka Sztjepanovics-emlékünnep. Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka irodalmi bizottsága vasárnap délelőtt tízenegy órakor a Matica székházában Sztjepanovics-emlékünnepélyt rendez.

— Halálos bikaviadal. Oszijekről jelentik: Guni szlavoniai községben borzalmas szerencsétlenség áldozata lett egy tizenhétéves kanász gyerek. A község határában a legelésző csorda közelében több kigyerek játszadozott. Egyik bika megvadult és a csoport felé kezdett szaladni. A kigyerekkel sikoltozva szétszaladtak és a kiabálásra figyelmes lett Margics Mirko kanászgyerek, aki a bika elé szaladt és ostorával a megvadult állat szeme közé sapott. A bika megtorpant, de a következő pillanatban már tovább rohant. A kanászgyerek ismét ütni akart, de a hosszú ostor kötele a lába köré csavarodott és Margics elrontotta saját magát. A bika a szerencsétlen gyereknek rontott, szarvai közé kapta és feldobta a magasha. A megvadult állatot később, miután nem lehetett másképpen megfékezni, agyonverték. Margics Mirko azonban nem lehetett segíteni, a helyszínre kiszállt orvos már csak a beállott halált állapította meg.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen száj, homlokfejfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés esetéinél már egy pohár természetes »Ferenc József« kescriűz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétéménynek bizonyul. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 16

Crème Simon

Nem száraz és nem zsíros, ellenben a legteljesebb simulekónysággal hatol be a bőr porusaiba A CRÈME SIMON megelénkíti és simábbá teszi a felhámot, felüdíti a természetes arc-színt.

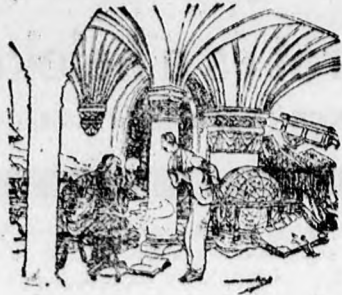
Használati utasítás: mosakodás után, a még nedves arcát enyhén bevonja a crème-mel és könnyed dörzsöléssel a porusokba juttatja, majd pedig felszarja egy törülközővel.

SIMON - páder és szappan
PARIS

KINTORNA

...

Távoaldó: Uram, nem tudok kapcsolatba jutni elhunyt felesége szellemével.

Férj: Teljesen érthető. Mielőtt feleségül vettem, telefonos kisasszony volt.

Nyoszolyóldny: Jaj, neked annyi ruhád van, ami elég két menyasszonynak is.

Menyasszony: Majd szpórolni fogok velük és akkor elég lesz a második házasságomra is.

Író: Képzeld szerkesztő úr rémületemet, amikor megláttam a három éves kisfiamat, amint széttépi a novellámat.

Szerkesztő: Micsoda? Hát a fia már tud olvasni?

Két harátnő beszélget.

— Nem szívesen mondom meg neked, de a férjed tegnap hevesen udvarolt nekem.

— Szegény, ő nem tehet róla. Olyan szívesen udvarol akárkinék.

A bankigazgató lányának azt mondja az udvarlója:

— Kisasszony, nem tudok ön nélkül élni!

— Szegény fiu! Hát annyira el van már adósodva?

A nagysága így szól a kopogtató koldushoz:

— Jó, hogy jön, fát kell aprítani... Már éppen küldeni akartam emberért...

— Tessék ide adni a címet, majd elmegyek érte.

Braunné autózik a férjével. Mikor egy mellékútra befordulnak, nem veszik észre a többi autót, amelyen az áll, hogy itt csak negyven kilométeres sebességgel lehet haladni. A rendőr utánuk szól:

— Ez már negyvenöt...

Mire a Braunné a férjéhez fordult:

— Ugye mondtam, hogy ez a kalap öregit?

FILM

Az élő halott

Pudovkin-film a Városi Moziban

A film legnagyobb rendező-művésze ma Pudovkin. A modern filmesztétika értékmérője ez az orosz rendező, akinek filmjeiről szinte már kötetekre menő tanulmányokat írtak a filmesztéták. Pudovkin nevéhez és az orosz filmprodukczióhoz fűződik a film újjászületése, a művészfilm, amely egész új eszközökkel keresi a giccek csödébevezető labirintusából a kivezető utat. Pudovkin új életet adott a filmnek — mint néhány évtizeddel előbb Reinhardt a színpadnak — és az alkotóművész zsenialitásával mutatta meg azt az utat, amelyen egyedül lehetséges a film egészséges fejlődése. Pedig végeredményben milyen egyszerűnek látszik az, amit Pudovkin csinált! Nem keres mindenáron újításokat, csak művészi ihlettel nyúl anyagához és képekkel, a film egyetlen kifejező eszközével tolmácsol mindent, eseményt, érzést, gondolatot és hangulatot, egyformán s van bátorsága a dolgok mélyére hatolni és kimondani képsorozataiban mindazt, amit meglát.

Pudovkin művei és az orosz filmek sajnos eddig nem kerültek el hozzánk, pedig nem egy közülük már világhírű. Az első moszkvai filmet *Tolsztoj »Elő halott«*-ját pénteken mutatja be a Városi Mozi és bár ezen a filmen *Ocep* neve szerepel mint rendező és Pudovkin a film a főszerepét játssza, az ő kezére ismerünk a rendezés számos részletében és finomságában. Ez a rendezés hibátlanul tökéletes és csak sajnálni lehet a dicséret jelzők elpocsékolását, mert így a szótárnak alig vannak már új szavai a művészi elragadtatás tolmácsolására. *Tolsztoj »Elő halott«*-ját jól ismerjük a színpadról. Nemrégén Berlinben láttam Reinhardt rendezésében *Moissival* a címszerepben és akkor is, most is érzem, hogy Tolsztojnak ez a témája megörögeedett ugyan, de azért az előadás, helyesebben most a film, mégis olyan lenyűgöző hatással volt, hogy lehetetlenné tett minden hüvös, kritikai megmondolást.

Ezt a lenyűgöző hatást elsősorban a rendezés eredményezi. Nincs egy felesleges jelenet vagy egy szükségtelen mozdulat ebben a filmben, az első képtől az utolsóig minden a drámai történéstől folyik és szervesen abba kapcsolódik. A legtisztább művészi áhitat vonul végig minden egyes jeleneten, az igazi művész keze játszik itt az érzelmek csodálatosan gazdag hangszerén, egy tekintet, egy félbenmaradt gesztus, egy meztelen láb többet mond a felesleges képek vagy hosszú feliratok egész sorozatánál. A felfelvételi lencséje itt nemcsak a képetek fotografálja, hanem az emberek és tárgyak mögé világít, sietoskop, amely a legtitkosabb szívzörejeiket is közvetíti, Röntgen-lámpa, amely a legrejtettebb benső mélységeket is megmutatja. Mindent képek fejeznek ki: a törvényszéki tárgyaláson az ügyész vádbeszédének zordságát sötét képek, a védőbeszéd megnyugtató hangját néhány közbeiktatott lány, derűs, napsütéses tájfelvétel érzékelteti. Ez a rendezés csodákat művel és — moszkvai filmről van szó! — még ebben a Tolsztoj-dramában is hangsúlyoz bizonyos tendenciát az egyház szimbólumainak és később az igazság istenasszonya szobrának látszólag indokolatlan ismételt vetítésével, amivel a vallásnak és a törvénynek a válast megnehezítő intézkedéseit ostromozza. De ez a tendencia sohasem tulzolt, ha csak nem tekintjük tendenciának azt a sötét és tipikusan orosz realizmust is, ami végigvonul az egész filmen. A kocsmái jelenetek, a garnitortelben megrendezett találka, a törvényszéki

tárgyalás epizódjai, az éjjeli menedékhely borzalmas alakjai, a morgó asztalain heverő ruhátlan halottak a legsötétebb realizmus művészi kivetítődésai.

A film szerepeit egy-két külföldi szereplőn kívül a moszkvai Művész Színház tagjai játsszák, a világ legjobb drámai együttese. A címszerepét *Podvukin* játssza, aki nemcsak nagy rendező, hanem *Sztaniszlavszky* egyik legjobb színésze is. A legnagyobb művészi ábrázolóerővel formálja meg *Fedia* passzíváltára hajló alakját, amelyet megrázóan emberi vonásokkal ruház fel. Mozdulatlanágában több kifejező erő van, mint a leghevesebb gesztusokban és félszeg félmozdulataiban néha *Fedja* egész tragédiája zokog. Megjelenése és alakítása sokban emlékeztet *Moissiera*, de orosz és így az alak, ami palettája alól kikerül, teljesebb. *Liza* szerepét *Mária Jakobini* szenvedő asszonyisága és drámai ereje emeli a színjátszás magas ormaira. *Natalia Vacsnae* tipikusan élethű cigánylány. *Gusztáv Visl* nagyon intelligens *Karenin* és a legkisebb epizód szerepekben is *Sztaniszlavszky* híres együttesének tagjai mutatnak irányt sok neves filmsztárnak is.

Az *Elő halott* bemutatásáért teljes elismerést érdemel a Városi Mozi igazgatósága. Hibátlanul szép film ez, egyike a legnagyobb és legjobb Spielfilmeknek, amit eddig láttunk. Művészfilm a szó legteljesebb értelmében.

László Ferenc

SPORT

Uruguayban rendezik meg az első futballvilágbajnokságot

Az összes költségeket Uruguay vállalta

Barcelonából jelentik: Három napig ülésezett Barcelonában a FIFA kongresszusa, amelyen döntenie kellett arról, hogy 1930-ban hol rendezik meg a futballvilágbajnokság első ízben eldöntésre kerülő mérkőzéseit.

A rendezésre számos igénylő jelentkezett, köztük Európából Spanyolország, Olaszország, Németország és Magyarország, amelyek mind egyike-ikén kedvező ajánlattal akarta elnyerni a rendezés jogát. Mellettük a világbajnok Uruguay jelentkezett a tengerentúlról, mint a legkomolyabb igénylő, amennyiben felajánlotta, hogy magára vállalja a csapatok teljes szállítási és elutazási költségeit, emellett pedig a FIFA-nak is jelentős részesedést biztosított a bevételekből.

A FIFA-kongresszus kétnapos tárgyalások után Uruguay javaslatát fogadta el és úgy határozott, hogy a futballvilágbajnokság megrendezését 1930-ban Uruguayra bizza. A világbajnokság mérkőzéseinek lebonyolítása úgy történik, hogy először az egyes világrészekben a megállapított csoportok nemzeti mérkőzések egymással kuprendszer szerint és a győztesek Montevideóban döntenek el egymás között a világbajnokságot.

A FIFA-kongresszus egy bizottságot küldött ki annak tanulmányozására, hogy milyen eljárást vezessenek be a külföldre távozó profijátékosok leigazolásánál és felvették a rendes tagok sorába Japánt, Kubát, Palesztinát, Mexikót és Izlandot.

Megérkeztek Szuboticára a válogatott futballisták

Horváth társszerzője volt a harmadik jugoszláv gólnak

Csütörtök délben a zagrebi vonattal megérkezett Szuboticára *Beleszlin* és *Horváth*, a SzAND két kiváló válogatott futballistája, akik részesei voltak Jugoszlávia nagyszerű párisi győzelmének. Szuboticán senki sem volt tájékozva arról, hogy mikor érkeznek meg a válogatottak és így nem is várták őket a vonattal.

A két szuboticei válogatott magával hozta a párisi lapokat, amelyekből kitűnik, hogy az egész francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a jugoszláv győzelemnek, amelyet teljesen megérdemeltnek tart. A párisi kritika szerint a jugoszláv válogatott nagyszerűen játszott és erejét egyenrangúnak tartják bármelyik nyugati ország válogatottjával. Az egyes játékosok teljesítményeiről írva valamennyi lap a legnagyobb elismeréssel állapítja meg, hogy *Beleszlin* a jugoszláv csapat egyik legtehetségesebb játékosa, aki a mezőny legjobb emberei között volt. Ugyanilyen lélegző kritikát találnak *Horváth*ról, akiről különösen a legnagyobb francia sport-

lap a *L'Auto* és a *Le Journal* ír nagy elismeréssel.

Mind ezekből minden kétséget kizáróan meglehetősen állapítani, hogy a két szuboticei játékos Párisban értékes tagja volt a válogatottnak és a kivívott szép győzelemhez is mindkettő nagyban hozzájárult. A meccs leírásából kitűnik az is, hogy az első gólt *Pavelics* egy *Horváth* által megindított pompás akcióból érte el és a harmadik gólnak a szemfüles szuboticei balösszekötő társszerzője volt. Hírcs lövést ugyanis a francia kapus kiejtette, a labda gól felé perdült. Mielőtt a kapus utána vethette volna magát, *Horváth* ott termett és visszavonhatatlanul benyomta a hálóba.

Dr. Pandakovic szövetségi kapitány tehát jól választott midőn a támadások ellenére is ragaszkodott *Horváth*hoz, aki kiváló párisi szereplésével eloszlatta a zagrebi kritika aseptalan bizalmatlanságát és most már *Beleszlin*nel együtt előreláthatólag standard tagja lesz a válogatottnak.

Birá—Tanárok. Szombaton délután fél hat órakor játszik le a SzAND-pályán a bírák és tanárok alkalmi futballcsapatai mérkőzésüket, amely a múlt héten a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt. A két csapat a már közölt felállításokkal áll ki és az ötödikös helypótdíjakból eredő bevételt a szegény diákok felszerelésére fordítják. A meccs bírja Szegedizszi lesz.

A SzAND Szomborban. A SzAND vasárnap első csapatával Szomborba rándul, ahol a ZsAK-al játszik barátságos mérkőzést. A szuboticei bajnokcsapat idei első szombori szereplését nagy érdeklődés előzi meg.

A maribori Vasutas Szuboticán. Pénteken délután öt órakor mutatkozik be Szubotica sportközönségének a maribori Vasutas, amely a szuboticei ZsAK-al játszik

barátságos mérkőzést. A maribori csapat első szuboticei vendégszereplése elé sportkörökben nagy érdeklődéssel néznek, mert a mérkőzés tisztá jövedelmét a Szomborban szerencsétlenül járt *Paulin* jobbszélő gyógykezelési költségeire fordítják. A ZsAK—maribori Vasutas meccs előtt a Sport kombinált csapata a Postás S. C.-vel játszik.

Vasárnap avatja fel új pályáját a petrováci Szlovacki. Noviszadról jelentik: A petrováci Szlovacki vasárnap avatja fel új pályáját és ez alkalommal vendégül látja a NAK első csapatát. A felavatásnál *Stark* *Sámuel* petrováci lelkész mondja az ünnepi beszédet.

BRÓD (vasárnap)

Zseljeznicsar (Zagreb)—Hajduk (Osijek) 5:3 (1:2).
Marsonija (Bród)—HASK (Zagreb) 3:1 (2:1).

Megkezdte működését a palicsi teniszklub tréneré, Flórián Béla, a palicsi teniszklub tréneré, aki a múlt évben is igen szép eredményeket ért el, ismét Palicsra érkezett és csütörtökön megkezdte működését. A tréner kizárólag a palicsi teniszklub tagjainak áll rendelkezésre.

BRÓD (hétfő)

Hajduk (Oszijek)—HASK (Zagreb) 1:1 (1:0).
Zseljezticsar (Zagreb)—Marsonija 5:2 (1:2).

ODZSACI (vasárnap)

Apalini Torna Klub II.—Odzsacii Sport Klub II. 3:2 (3:0).

Oszijek—Odzsacii válogatott teniszverseny. A Szombor teniszszövetség legyőző Odzsacii teniszcsapata vasárnap Oszijeken játszik az országos bajnokságért. Odzsacii ezuttal ismét a legjobbjait állítja frontba: Balázs Iván, Flamann Péter, Bilek János, dr. Ertl János, Uzelac Theodor, dr. Mamuzsics József, Leszmeiszter Anti, a hölgyek közül: Matheiss Lenke, Paupert Hilda, Uzelacné Dimsics Sandy és May Lenke szerepelnek Oszijeken. A mérkőzés favorítja a kitiünő erőt képviselő Odzsacii csapatát. Az Oszijek—Odzsacii válogatott mérkőzés győztese legközelebb Palics csapatával kerül össze az országos bajnokságban.

Az Odzsacii SC Szomborban. Vasárnap, május 26-ikán az Odzsacii SC jóképességű legénysége a Szombori Sporttal játsza le I. osztályú bajnoki mérkőzését. A kitiünő formában levő Sport erős ellenfelet fog kapni az OSC-ben. Az Ökonóm FC (Odzsacii) vasárnap az odzsacii tüzoltók csapatával játszik barátságos mérkőzést.

A noviszdai Vojvodina sportklub tizenöt éves jubileuma. Noviszadról jelentik: A noviszdai Vojvodina sportklub június 28., 29. és 30-ikán háromnapos ünnep keretében üli meg fennállásának tizenöt éves fordulóját. A jubileumra nagyszabású sportprogramot állítottak össze. Első és másodosztályú serlegmérkőzések lesznek, amelyben valamennyi noviszdai sportegylet résztvesz.

SZINHÁZ

Dandin György

Molière bohózat a Becskerekén vendégszereplő noviszdai szerb színészek előadásában

Becskerekről jelentik: Molière, a halhatatlan francia bohózatiró nagyságát és zsenialitását semmi sem bizonyítja beszédesebben, mint az, hogy darabjai még ma is, évszázadok után, nemcsak egyformán mulatságosak és kacagatók, hanem aktuálisak is. Molière az örök emberi gyöngeségeket szatirizálta maró gunnyal és ezek a visszás emberi sajátságok még ma is élnek az emberekben, úgyhogy egy mal Molière-előadáson el kell gondolkozni azon, hogy ime, az ember nem változott.

Molière George Dandint — amelyet a noviszdai nemzeti színházársaság Becskerekén vendégszereplő színtársulata mutatott be szerdán este — gazdag parasztot állít eléünk, aki elszegényedett nemesi család leányát vette feleségül. Felesége és annak családja lenézi az „alacsony származású” Dandint, kizsarnálja és minduntalan megalázza, a szerencsétlen férj pedig fogcsikorgatva haját fejet előkelő rokonsága előtt. Felesége megcsalja egy nemesrel, ő ezt tudja, látja, de semmit sem tehet, mert ő csak egyszerű paraszt, míg felesége és családja előkelő származásúak. Szegény Dandin nem talál más kiutat visszás helyzetéből, minthogy a vízbe ölje magát.

A noviszdai vendégszínészek pompásan adták vissza a darab minden finomságát, ötletét és szatirját. A címszerepben Dincics remekelt, aki ragyogó humorral és realiztikus jellemalkításával valóban elsőrangú színpadi alakítást nyújtott. Felesége szerepében Haritonovicsné újabb meglepetést szerzett a közönségnek elegáns, negédes finomkodásaival, végtelenül bájos megjelenésével, diszkrét, harmonikus, finom alakításával. Jovanovics kisasszony az előkelő, nemes urnő szerepéből egyszerű kabinet figurát alkotott. Nagyszerű jellemzésű Jovanovics kisasszony, aki minden alkalommal feltűnést kelt intelligens és nagyszerűen kidolgozott szerepeiben. Markovics a nemes apa szerepében szintén kifogástalan volt. Hurbán az előkelő udvarlót elegánsan és színpadikusan játszotta meg. Dincicsné a finomkodó szobalány szerepét ötletesen oldotta meg. Külön ki kell emelni Dusanovics játéktát, aki egy fecsegő korlátolt szolga szerepéből rendkívül mulatságos és pompásan megjátszott figurát csinált.

A darabot Vasziljevics Zsárkó rendezte nagyszerűen. Közönség szép számmal volt, pompásan mulatott és sok tapssal jutalmazta a színészek kitiünő játéktát.

L. I.

Műkedvelő előadás Vranjevón. Sztaribecsejéről jelentik: A vranjevói katolikus Népkör a pünkösdi ünnepek alatt Novibecsejen a polgári olvasókör nagyteremben nagy sikerrel adta elő „A vén hakkancos és a fia a huszár” című háromfelvonásos népszínművet. Az előadásban kitiünk: Kátics Kató, Havedics Bözsike, Bleszkan József, Károlyi Ferenc, Takács Mihály, Bali Lajos, Patócs Lőrinc, Csinja Nikola, Boldizsár Péter és Gomba János. Buszia Imre, Hegedűs Etuska, Szemendry Juliska, Suslik Ferenc, Kurunczy János, Berta Mihály és Csikós Ilonka.

A szerb színházegyesület választmányi ülése Noviszadon. Noviszadról jelentik: A szerb színházegyesület szerda este tartotta választmányi ülését Noviszadon. Az ülésen elhatározták, hogy a Vajdaságot két részre osztják és a színházegyesület színtársulata minden második évben fog ugyanarra a helyre ellátogatni. Az idén szeptemberben Noviszadon fog vendégszerepeltetni a színtársulat, majd a sajkáskerületben és ezután Szuboticán, ahonnan Sztarakanizsára mennek hosszabb vendégszereplésre. A színtársulat jelenleg Becskerekén vendégszerepel.

RÁDIÓ

Beograd és Zagreb hangversenyei és a budapesti operaközvetítés a pénteki műsor kiemelkedő eseményei

Kitünően sikerült a vajdasági diákok tamburazenekarának hangversenye

Kedden és szerdán még mindig elég kedvező vétel mellett, de a pünkösdi vételnél már kissé gyengébben lehetett rádiózni. Ezalkalommal valóban megtartották a vajdasági diákok tamburazenekarának hangversenyét a beogradi rádióban és úgy a hangverseny, mint a közvetítés kitiünő volt. A diákenekar a legismertebb szláv népdalokat adta elő valóban művészi előadásban. Csütörtökön már sok zavaró momentum volt észlelhető és különösen a távoli külföldi állomások jelentkeztek gyengén.

A pénteki műsorban a hangversenyek dominálnak. Elsősorban ki kell emelni Beograd és Zagreb hangversenyeit. Beogradban Emilio Hajek tanár ad hangversenyt (21.40) a következő műsorral: Beethoven: C-dúr szonáta, op. 53. — Ravel: Szonatina. — Liszt: Gonoliera, Au bord d'une source, Campanella. Zagreb hangversenyén főleg szláv zeneszerzők szerepelnek (20.35).

A külföldi hangversenyek közül megemlítjük Kasza Dvordk-estjét (20.25), továbbá London és a heszszu Dawentry közös programját, a Hans Klemens, Székely Zoltán és Paul Hermann triót (21.35), Pozsony a vakok zenekarának hangversenyét közvetíti (19). Stuttgart Bach-estet ad (20), Bécs pedig kamarazenét közvetít és műsorán egy Beethoven és egy Mozart vonósnégyes szerepel (20.15), utána ballada-est következik.

Az operaelőadások közül Budapest közvetítése emelkedik ki. A Magyar Királyi Operaház Aida előadását közvetíti a budapesti rádió (19). Dawentry experimental a Mesterdalnokok II. felvonását játssza (20.40), Langenberg pedig a Tristan és Izolda III. felvonását közvetíti (20.40). Hamburgban Rossini Angeliina című vígoperáját (19.25), Nápolyban pedig Marchetti Ruy Blas című operáját adják elő, Bern történelmi előtti hangjátéka (20.30) is érdekesnek ígérkezik.

KÖZGAZDASÁG

A szombori baromfikiállítás díjazásai

A május 19-ikén és 20-ikán megtartott szombori baromfi kiállítás díjazási eredménye:

A baromfiaknál:

Fehér Brdma: Geigert Albert Noviszad I. díj.
Langsahn: Rumpf Pál, Schneider Károly Novivrbas elismerő oklevél.

Plymuth Rox: Geigert Albert Noviszad I. díj Zwirschitz Károly Szombor I. díj. Gerich István Noviszad II. díj. Srdics Vasa Temerin III. díj. Reppert Henrik Sztarivrbasz, Schneider Károly Novivrbasz, Heib Dani Novivrbasz, Raics Mihály Szombor, Ivkov Daniel Sztapar, Engusz József Szombor, Csirlov Zsárko Szombor elismerő oklevél.

Rhode Island: Gerich István Noviszad I. díj, Dr. Tibor Ervin Szombor I. díj, Zwirschitz Károly Szombor II. díj, Széll István Szombor II. díj, Gallus Farm Topola III. díj, Srdics Vasa Temerin III. díj, Gerich István Noviszad, Gallus Farm Topola, Srdics Vasa Temerin, Machmer Lajos Torzsa elismerő oklevél.

Fehér Orpington: Scherer Fülöp Novivrbasz elismerő oklevél.

Sárga Orpington: Brankov Milán Szombor I. díj, Srdics Vasa Temerin I. díj, Sesevics Petar Szombor II. díj, Kubik József Szombor III. díj.

Arany Wyandott: Seibold Max Noviszad I. díj.
Fehér Wyandott: Gerich István Noviszad I. díj.
Sussex: Srdics Vasa Temerin elismerő oklevél.

Hollandi: Cvrkucics Dusan Szombor elismerő oklevél.

Fogolyszínű olasz: Srdics Vasa Temerin elismerő oklevél.

Fehér Leghorn: Zwirschitz Károly Szombor I. díj, Strumberger Antal Gakovo II. díj, Leskovac Szlavko III. díj, Ivkov Daniel Sztapar, Szakács Dániel Kucura, Strumberger Antal Gakovo elismerő oklevél.

Fekete Leghorn: Srdics Vasa Temerin elismerő oklevél.

Fekete Minorca: Geiger Albrecht Noviszad I. díj, Cvrkucics Dusan Szombor elismerő oklevél.

Barnfelder: Srdics Vasa Temerin elismerő oklevél.
Pulykák: Dr. Tibor Ervin Szombor I. díj, Jevrics Jusztin elismerő oklevél.

Gyöngylyukok: Holpert József Szombor elismerő oklevél.

Páva: Holpert József elismerő oklevél.

Bantam: Bogisics Ivan Szombor, Magyar István Szombor elismerő oklevél.

Kacsa: Dr. Tibor Ervin Szombor I. díj, Srdics Vasa Temerin I. díj, Cár István Szombor III. díj, Vujics Szava Noviszad elismerő oklevél.

Lúd: Pavkov Lázár Szombor elismerő oklevél.

Baromfitenyésztési eszközök: Német Andor Szu-

botica Schmidt-féle keltető gép, F. Kadlec Temerin csibenevelő gép elismerő oklevél.

Húztinyulak: Vrska Andrej Kiszács I. díj, Dörner Imre Szombor III. díj, Albrecht János Doroszlovo elismerő oklevél.

Galamboknál:

Bácska keringő: I. díj Jéger Ferenc, Raics Mihály, Brankov Milan, Széll István, Cár István, Lázár Máté, Dulics Alajos, Dyrucica József, Magyar István Szombor. II. díj Vavra Gyula és dr. Lederer Dezső Szombor III. díj Kalmár Mirko Szombor.

Szegedi: I. díj dr. Lederer Dezső Szombor, II. díj Krecsarevics Márkó őrnagy Szombor, III. díj Mandics Szilvák Szombor.

Örvös: Schmidt József Szombor, I. díj.
Balassa Jakó: Dr. Lederer Dezső Szombor I. díj, Major Krecsarevics Márkó II. díj.

Hannover: Lukics József Szombor I. díj.
Bécsi: I. díj Schmidt Rudolf Noviszad, Birvalski István Szombor, II. díj Leszkovac Szilvák Szt. Szilvac.

Kecskeméti: I. díj Schmidt Rudolf Noviszad.
Biblic: Magyar István és Bogisics Iván Szombor I. díj, Engusz József III. díj.

Fluck: Magyar István Szombor I. díj, Vlcsek Milan Noviszad II. díj.
Golyvások: Vlcsek Milan I. díj, Leszkovac Szilvák Szt. Szilvac II. díj.

Magyar bögyös: Sztanics Szilvák Szombor II. díj, Lugumerski P. Sztvetzár Szombor III. díj.

Máltai: Hrabovszky István Szombor, Pervaz József Noviszad, Vlcsek Milan Noviszad és Ivkovics Nikola Noviszad I. díj.

Lengyel húz: I. díj dr. Krecsarevics Sándor, Szombor.

Páva galamb: I. díj Geiger Albert Noviszad, I. díj Raics Isa Szombor, II. díj Vavra Gyula és Ferencsevics György Szombor, III. díj Raics György Szombor.

Seregélynyakú: I. díj Leskovac Szilvák Szt. Szilvac, II. díj dr. Krecsarevics Sándor Szombor.

Karrier: Leskovac Szilvák Szt. Szilvac II. díj, Strasser: I. díj Lugumersky P. Sztvetzár Szombor, Schmidt Keresztély Pribicevicsévó, Nikolics Iván Szombor.

Schow-Homer: I. díj dr. Krecsarevics Sándor Szombor.

Fekete szakállas: I. díj Schmidt Keresztély Pribicevicsévó.

Szarka galamb: I. díj Schmidt Keresztély Pribicevicsévó.

Az emberiségnek legveszedelmesebb ellensége: a légy. Millió és millió baktériumot hordoz egy légy magával és azáltal, hogy mindenféle piszkos és utálatos helyen megfordul, embernek és állatnak egyaránt veszedelmes. Közös érdeke ezért mindenkinek, hogy ezt a veszedelmes rovar **pusztítsa**. — E nemes célt szolgálja és végzi hihetetlen szorgalommal az **angol „ALBION” légyfogó**. — Minden márkánál kiválóbb, csodálatos ragadóképeségű, amely sajátos összetételénél fogva minden legyet magára csalogat! „Olyan ALBION, amely legyekkel teljesen meg nem telne, **nem létezik**”. — Háziasszonyok, vessétek eszetekbe a nevét: „ALBION”. Minden jobb üzletben kapható.

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtá: BAEDKER

Az emlékezés és ennél fogva az emlékezőtehetség egyike a Teremtő legszebb adományainak, s néha a legszigorubb büntetéseinek. Attól függ, hogy mire emlékezünk. A gonosztevő emlékező tehetsége sokszor kínzó lelkiismeretfurdalásban, tehát büntetés alakjában jelentkezik, a jóemberé pedig a szép eseményekre való visszagondolásban, tehát jutalmazás formájában nyilvánul meg.

A legragyogóbb multnak az emlékei se kárpótolhatnak hennünket a jelennek sivárságáért s a jövőnek reménytelenségéért. — ellenben a csak kissé derűs jelen s a csak valami kevés reménységgel kecsesített jövő jóváteszi vagy legalább enyhítheti a legszomorubb multnak a szenvedéseit is.

A visszaemlékezésnek is vannak proccjai.

Igen eredeti s kissé kómikus fajzat ez, amelynek én is ismertem egy máskülönbben igen kedves képviselőjét, aki mindig, mindenki előtt és állandóan a ragyogó multjáról beszélt történeteket, — nagy utazásairól, amelyeket tett, ebédjeiről, amelyekre nagykövetekhez és egyéb hatalmasságokhoz volt hivatalos; az előkelő szerepről, amelyet ifju- és férfikorában a társaságban játszott. Sőt diszkrétén, bár nem minden hencsérés nélkül a szerelmi kalandokról, amelyeknek valaha — *c'était le beau temps!* — cselekvő és irigylt hőse volt.

Kellemesen és szellemesen beszélt e soha vissza nem térő multról, de gyakran bizony — fecsegő öregek módjára — ismétléseknek a labirintusába tévedt és, mi tagadás benne, unalmassá, fárasztóvá lett azokra nézve, akik hallgatták. Egy ilyen alkalommal türelmét veszítve szólt rá egy barátja, nem sokkal fiatalabb mint ő:

Ugyan hagyd már el és ne emlegesd örökké a multad. Hiszen tudod, hogy a volt-ra semmit se ad a zsidó.

A nagy visszaemlékező meghökkenett kissé, de aztán a következő argumentummal próbált védekezni.

Ugy van. De én meg a zsidókra nem adok semmit.

Édes öregem, — felelte neki a barátja. — Itt a fajelmélet éppen nem válik be. Ebben a tekintetben mindenki zsidó. Még az is, aki a legkevésbé az. A multa nem ad senki semmit, legfeljebb a saját mult-

jára. Szeresd tehát a multadat, de csak intimitásban, amikor egyedül vagy vele, és engedd, hogy mások is szeressék — a magukét.

Arra, hogy valakinek szép »voltage-ja, azaz multja van, nem ad senki semmit, s a volt-os emberen kívül nem akar rá emlékezni senki. — ellenben, ha valamely szerencsétlenül járt embertársunknak röstelleni való emlékei vannak (például börtönben ült vagy a becses neje sokszorosan tölzavarta s ennek folytán botrányos házasságtörési pörnek a központjában állott), bárhogy szeretne megszabadulni tőlük ő maga, a t. társadalom nem engedi s könyörtelenül emlékezteti rájuk sok olyan ember, aki máskülönbben fülelten gúnyosít se törődik másnak a multjával. Ilyen esetekben a zsidó, bármimemű felekezethez tartozzon is, mégis csak ad a vót-ra...

Az embernek egyaránt szerencséje és szerencsétlensége, hogy emlékezni tud.

Épp ezért a boldog ember áldja, a szerencsétlen átkozza a jó memóriáját.

Ha egy asszonynak véletlenül igazsága van (ami szerinte mindig s az ura szerint száz esztendőben egyszer fordul elő), azt nem felejt el soha. Ebben a pontban az emlékezőtehetsége bámulatos.

Az emlékezet a Természetnek egyik legbecesebb adománya. Csak egy van, ami talán (mindig csak talán, mert semmi se biztos, csak a »talán») még értékesebb: a felejtés. Mert a kegyetlen természet kegyesen gondoskodik arról, hogy az ember sokáig tudjon emlékezni mindenre, ami kellemes történt vele, s könnyen feledkezzen meg arról, ami szégyenlő, lehangoló vagy kínos esemény fordult elő az életében. Ha derűs arcú öregeket hallunk beszélni az ifjukorról, azt a benyomást nyerjük, hogy a multjuk csupa örömmel, kitüntetéssel és boldogsággal volt tele, — pedig az épp úgy bővelkedett bajokban és keserőségekben mint akármelyikünké. Az öregeknek ennek a szomorú időszaknak, talán nincs is más dőnyve, csak a Gondviselés ama jótéteménye, hogy mire megöregszünk, nem az édességét felejtjük el a multnak, hanem a keserűségét.

A szép mult csak intim élmény. Még emlegetni se jó idegenek előtt, mert még az u. n. jóbarátoknak is, hát még a távolabb-állóknak a mások multja nemcsak közömbös, de a kényszerítő emlékeztetés folytán kellemetlen, sőt komikus is. Ha szívesen gondolsz rá vissza, csak magad mélyedjél el az emlékeidbe. Te sohase fogod megenni őket.

Vannak szerencsés természetű emberek, akik csak a multjuk szebb eseményeire, s vannak boldogtalanok, akik annak csak a balségeire emlékeznek. Az is hozzájárul az ember boldogságához vagy boldogtalan-ságához, hogy milyen az emlékezőtehetsége. Néha inkább mint az, hogy minők az emlékei.

Jean Paul híres mondása, amely szerint az emlékezés az egyetlen paradicsom, amelyből nem lehet az embert kikergetni, szép is, igaz is, de nem föltétlenül vigasztaló. Bármennyire jól esik valakinek, ha nem vehetik el tőle a szép emlékeit, épp oly kínos ránézve, hogy abból a paradicsomból (helyesebben: pokolból), amelyet nyugtalanító és kínzó emlékek jelentenek neki, nem számízi senki. Ebből a »paradicsomból» nincsen szabadulás. Hamlet ebben a szomorú paradicsomban vonaglott-vergődött, amíg csak meg nem halt, s a modern életnek nem egy Hamletje is ugyanitt gyötördik.

Emlékezőtehetségről való szó, s mindenki tudott valami érdekeseget mondani, ami e tárgyra vonatkozott. A legérdekesebb esetet egy uriember beszélt el:

— A felségemnek fenomenális emlékezőtehetsége van. Mindent megjegyez magának, amit lát, hall vagy olvas.

— Ez óriási! — kiáltották mindnyájan kórusban.

Valaki pedig így szólt:

— Hiszen akkor önagsága valóságos tudós lehet.

— Oh, dehogya! — felelte önagsága ura — Az a baj, hogy amit így megjegyez magának, azt mindigart el is felejt.

Ugyanabban a társaságban egy ismerősünk így dicsekedett:

— Nekem olyan nagyszerű memóriám van, hogy még arra is emlékszem, amit már rég elfelejtettem.

Mikor az emlékezéseinkben vájkálni kezdünk, akkor ez annak a jele, hogy visszlünk. Az ifjuságnak eszébe se jut emlékezni. Az ifjuság el, és pedig nem a multban. Az államférfiak, a nagy-katonák és egyéb emeritált kitünőségek vagy félreismeret tehetségtelenségek akkor irnak memoárokat, amikor már elűszották politikai kis játékaikat, s mi szürke és egyéb szintelen köznapi tucatosok is akkor kezdünk emlékezni, amikor már nem kellünk senkinek, s azt hisszük, hogy a multnak föltűzésével tudunk tenni arra az érdeklődésre, amelyet a jelenünk ki nem vált a környezetünkől. Akinek még fekete a haja s rugalmasak a léptei, az nem emlékezik.

Az összes női kalapok árait leszállítottam
Heiduska Mariska, Subotica

Fényképészek!

Óriási jövedelmet biztosíthat magának a „Dekafó” készülék beszerzésével. Nyolc különféle felvételt egy papírszalagon. A felvételek két perc alatt készíthetők. Minden gépre felszerelhető. A leipzig-i Messe slágere. Csekély befektetés. Biztosítsa magának az elsőbbséget. Kérjen azonnal mintát és prospektust a vezérképészelettől:

„PHOTOPHON“

Veliki Bečkerek, Aleksandrova ul. 13

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányoabban szerzetheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod u S vezérképészelettől

LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

Olcso árak Olcso árak
Divatos Izléses
Tartós Elegáns

Pressburger
DIVATCIPO KÜLÖNBESSEGEI

Allando nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova uilca 5. — Bárány-szálló mellett

Künstler Ernő

angol uri szabó, Subotica
I, Sokolska uilca 4

Elegáns szabás. - Finom munka. - Olcso árak - Figyelmes kiszolgálás!!

Elsőrendű építőmész

minden mennyiségben azonnali szállításra
Jutányos áron ka ha ó
Révai Adolf, Subotica
Sokolska 2. telefon 551

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZÁLLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzwil» svájci gyártmányu minden modern malomgépet.

VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gépek útszerelést.

KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden mintájú elevdtort, csigákat, exhausztorokat, kőburkolatokat, filtereket, stb.

Eppler és Mihók malomszerelők

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

Parkett-gyári tölgyszelladék **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként 30 dinár. Nagyban vételnél nagy árendmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

NYILT-TÉR

Oglas

Za nasipavanje udolice na putu u Čikeriji, potrebne su zemljoradnje, koje će se izdati u akort.

Reflektanti neka se prijave u Gradskom Odelenju, gde će dobiti potrebne upute.

Za izvršenje toga posla održaće se usmena licitacija. Reflektanti neka se prijave u Gradskom Gradjevinskom Odelenju, gde će dobiti potrebne upute. Subotica, dne 23. maja 1929. godine.

5587 Gradski senat.

Broj: 8747/1929. sen.

Savet Grada St.-Kanjiže,

Broj 2805/929.

Oglas

Gradski Savet ovim raspisuje ofertnu licitaciju sa skraćenim rokom za nabavku 37 pari zimskog i 37 pari letnog odelja za redare, poslužitelje i vatrogasce.

Pozivaju se zainteresovani, da svoje propisno taksirane ponude, — sa 100 dinara, uverenjem o isplacenoj porezi za II. četvrt — podnesu u zapečaćenoj kuverti do 1. juna o. g. 10 časova Gr. Savetu.

Preporpisne i kasnije prispele ponude neće se uzeti u obzir.

St.-Kanjiža, 20. maja, 1929.

Tatić

5551 zamenik gradskog načelnika, vel. beležnik.

Mesni Školski Odbor u Padeju,

Br. 122.

Oglas

Mesni Školski Odbor u Padeju, srez vel. kikindski raspisuje ofertnu licitaciju za nabavku 9 (devet) vagona á 10.000 kg. l. kl. bukovih cepanica bez oblica, truleži i panjeva ab železn. stanica Padej. Rok isporovanja do 1. IX. 1929. g.

Propisno snabdevene ponude podneti na gornji naslov do 15. (petnaestog) juna o. g. kada će se ofertni otvoriti. Kasnije prispele i propisno netaksirane ponude neće se uzeti u obzir.

Uslovi plaćanja mogu se videti svakog dana u kancelariji m. šk. odbora u Padeju.

5489 Mesni Školski Odbor u Padeju

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

No igen, mégis csak más, ha szalón is van. Barokk. Nagy vonalak. Aranyozás. Hiszen a mi otthonunkról van szó! A mi kis fészünkörül! És nem is olyan drága. Futja bőven és marad is. Nászut. Itáliába. Velencébe. Oda. Egyszer megy az ember nászutra életében. És Margit még nem látta a tengert. Hiába mesél neki órákig róla. Azt látni kell! Ami aztán megmarad — legalább a fele — azt takarékba tesszük. Tökének. És kis segítségnek... addig. Így egyezik minden.

Móric esküvője hamarabb lesz. Margit és Sárika megismerkedtek. A két menyasszony nagyon összehatózott. Nem úgy, mint Ika. Éi, ne is gondoljunk rá! Elmult. Vajon mit szólt a levélhez? Bánkodik-e?

Móric megesküdött. A szülők feljöttek az esküvőre. Csak polgári volt. Egyháznak — tekintettel a közel jövőben tervezett eseményre — nem volt értelme. Szép volt, jó volt, de mégsem olyan volt, mint az eljegyzés. Az a gondolat, a melyet mindenki leplezni akart, nagyon is kiütöközt. Aztán a fiatal pár elutazott Németországba. Hazá.

Bár már ott tartanánk! Mert most nagyon lassan mulik az idő. De végre eljött a nap. A násznak napja. Vágy és teljesülés. Az életnapoknak legszebbje. Két szív olyan egyformán dobog mintha igazán egy volna.

... Alattuk a tenger, felettük az olasz ég kéksége. Körülöttük szépség, fény. Szemükben tüzes ragyogás. Fülükben a zene. Szívükben fiatal szerelem.

Két édes fiatalember! Nézzetek! Halljatok Szeressetek! Rögzítsétek meg lelketek emléklapján a Canale Grande ringatását, a két vízekből kinőtt márványpalotákat. A gondtalan napokat. Csókos órákat. Szent Márkus terének napali díszét, alkonyi pompáját, esteli ragyogását. Jól megrögzítsetek mindent! Mert máris indul vissza a hajó. Letünik a nap korongja távoli vízek mögé. A tündérváros mögöttetek, az ut előtetek esti sötétségbe merül...

Vendéglőátvétel!

A n. é. átutazó közönség és ismerőseim tudomására hozom, hogy az Obillé vendéglőt átvettem.

Elsőrendű konyha, kitűnő villásreggeli, állandóan frissen csapolt Weifert-sör, Abonenseket elfogadok.

Szíves pártfogást kér

5569

Knopi Károly, vendéglős
Szubotica, vasutal szemben

Csődtömeg eladás

Braun László apatini kereskedő hagyatéka ellen a szombori törvényszék St. 2233/1928. száma alatt megnyitott csődügyben a csődválasztmány 1929. május 9-én, illetve május 16-án hozott végzése alapján alulírott csődtömeg gondnok ezennel közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó ingóságok, amelyek a csődleltárban 8—615 és 829—832 tételek alatt lettek felvéve (textiláru, üzleti berendezés, kész ruhák és az Apatini Kaszárónó r. t. 8 darab á 500 dinár névértékű részvénye) és összesen 157026 dinár 90 parára vannak felbecsülve

Folyó évi május 29-én (szurdán) délután 3 órakor megtartandó írásbeli (offertális) árverésen en bloc eladásra kerül alulírott csődtömeg gondnok irodájában (Apatinban), ahol is az ajánlatok zárt borítékban az árverés megkezdéséig benyújthatók. Az ajánlatok kötik az ajánlattevőket, míg a csődválasztmánynak jogában áll az írásbeli ajánlatok felbontása után, szóbeli árverést folytatni és fentartja magának a jogot, hogy egy ajánlatot sem fogad el, ha az nem megfelelő. Az árverési vevő köteles az árverési összeget rögtön kifizetni a törvényben előírt illetékekkel együtt. A csődtömeg a közadós cég üzlethelyiségében mindennap megtekinthető d. u. 2 és 4 óra között.

Dr. Berlekovich József
5578 ügyvéd, csődtömeg gondnok, Apatin

Árverési hirdetmény

A Vojnics Mária-féle alapítvány szőlőjéből (Crnojevićeva ulica végén, közvetlenül a város mellett) 1. év május hó 24-én, pénteken délelőtt 9 órakor, az alapítvány igazgatói irodájában (Dom »Marija«, Daničićev put) megtartandó árverésen el fog adatni 5426 m³ homok.

A tervrajz megtekinthető és az összes tudnivalók megtudhatók mindennap délelőttjén az említett igazgatói irodában.

5452 Az Alapítvány Igazgatósága.

Árverési hirdetmény

A Vojnics-féle alapítvány leányotthonában (Dom »Marija«, Daničićev put) 1. év május 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor megtartandó árverésen el fog adatni több használt fürdőkályha, kád, vaskályha, ajtó, ablak stb.

Az eladásra kerülő tárgyak megtekinthetők mindennap a Domban, a szükséges tudnivalók pedig megtudhatók mindennap délelőttjén a Dom igazgatói irodájában.

5451

A Dom Igazgatósága.

Amerikai kenőolajok

Cséplőgép-, cylinder- és motorolajok, világos francia gyanta, tovotta, csapágyzsír

versenyen kívüli áron

KLEIN GÉZA és FIAI-nál
SUBOTICA 5553

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ODÖN

HARMADIK RÉSZ.

Családi pihenő

I.

Boldogság!... Álomképe a szívnek. Tart, míg alszik a lelkünk és álmodik. Boldogság!... vándoromadár. Ott él, ahol a tavasz virul. Gyorsan tovaszáll, ha hull a dér és hervad a virág. Zord napokban csak a szapora szürke veréb — gondok csapata — marad velünk.

Rozsos Sándor férj. Lakásuk és a butor — szalón és íróasztal is — még a nászut előtt meg volt. Hazajövet szőnyegét, függőnyt konyhadényt és más hasznos holmikat vásároltak. Sándor berendezkedési működése az íróasztalnak és vidékének a feldiszipitási gondjaiba merült ki. A mi képet, olcsó olajnyomatot, gipszszobrocskát csak látott, mind megvette. Margit már kétségbeesett.

— Olyan a lakásunk, mint egy múzeum.

— Nem is olyan, mint egy szatócsé.

És vásárolt gipszháromgráciát, Napoleont, Schillert és Goethet, két virágfrizurás női mellszobrot, aranyozott tintatartót és hozzávaló készletet, egy mahagoniszínűre festett puhafa dohányzóasztalkát, öt olajnyomatot és rengeteg nippet, meg hamutálcát.

A berendezés körül volt nézeteltérés. Ha Margit egy képet a falra akasztott, Sándor megbotránkozva csapta össze a kezét: Hogy lehet oda képet tenni! A vak is látja, hogy ez nem ide, hanem oda való. Ezen Margit szörnyűködött: — Oda? Ez képtelenség! — Igen, amíg nincs ott kép. Ha ott lesz, nem lesz képtelen. Ezen nevettek és csókolóztak.

Sándor olyan szobát szeretett volna, amelyet képes lapokban látott: Iksz író a dolgozószobájában címmel. És mert ilyet berendezni még sem tudott, hát legalább azt szerette volna, ha minden tárgy — és ha már a tárgy nem, hát legalább az elhelyezése — az ő művészi, zseniális, a nyárspolgáriasságot megvető lelkültéről tegyen tanuságot. (Mer ha valaki nem ír lapokba és lapoknak, azért mégis csak író marad lelke kegyelméből). Margit pedig rendes polgári szalont akart, ahol majd vendégeket fogadhat. Gyakori

összetűzések pattantak ki ebből a két ellentétes felfogásból. Végre is valami megegyezés jött létre — az élet csupa kompromisszum — amelynek természetesen áldozata a szegény szalón lett. Sándor könyveket is vett. Abban az időben buzgó ügynökök falkája járta be az országot, hogy díszművek (világtörténet, lekszikon, remekírók, képes remekírók) csalogató mutogatásával, lelkes rábeszéléssel, üzleti erőszakoskodással és némi furlanggal az olvasás — illetve inkább: könyvrendelés — nemes szenvedélyét ébressze fel a lakosságban. Két-három forint havi részlet ellenében a hazai és külföldi könyvpiac valamennyi termékét szállították. A részletek megígérése is elég volt az üzlet perfektualásához. Sok szegény díjnok és hivatalnok élt pár napig jól a megrendelt, szállított és antikváriusoknak nyomban eladott remekművek árából. Sándor nagyobb rendelést tett és mindjárt könyvvállványt is vásárolt. Margit nem volt nagyon elragadtatva ettől a cselekedettől. Sándor elnézően mosolygott.

— Hiába, asszony csak asszony! A kulturális és intellektuális nivőkülönbséget figyelembe kell venni!

Egyáltalában feleségével szemben valami apáskodó, gyámkodó hajlamot érzett. Ha uccára mentek, sohasem mulasztotta el megkérdezni, hogy elég melegen van-e öltözve. Ettől tiltotta, attól óvta. És ha egyszer kissé meghűlt és náthásan szipáskolt, rosszaló fejszólással büntette. De ez mind csak külsőség.

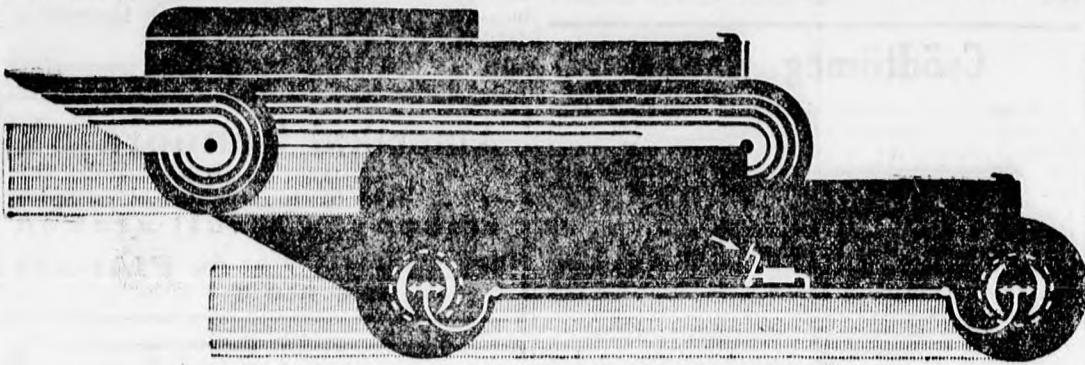
Kielégíthetetlen mohósággal, habzsoló szenvedéllyel, mértéktelen szomjúsággal vetették magukat bele az érzéki szerelembe. Két zaboláltan, oktalan, pákosztos gyerek, aki édességekkel teli kamrába szabadult és addig fal, amíg elrontja a gyomrát. Házasetletük ebben az időben nem volt egyéb, mint ostoba kicsapongás. Semmi másra nem volt gondjuk, gondolatuk. A szelid Margitban Sándor vad, brutális nemiszomja felsiklandozta a vérszegény nők remegő érzékiségét. Napközben már-már idegeskedtek, de ha jött a téli esték hosszú sötétsége, egymáshoz tapadtak.

(Folyt. köv.)

FIGOL

a legkitünőbb háziszser a bél és gyomor mindennemű megbetegedése ellen. — Gyógyerejü tengeri növényekből és fügeből készül. — Készíti és postán szétküldi Dr. SEMELIC gyógyszerár, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

CHRYSLER

A FÉK HYDRAULIKUS BELSŐ EXPANZIÓVAL

A fék hatása egyforma mind a négy kerékre — mind a négy fék ugyanazon a nyomás alatt működik.

Ha megérinti egy Chrysler kocsinak a fékpedálját, akkor a nyomást nem emelők és rudak, hanem egy zárt folyadékoszlop továbbítja. Ez a folyadék összenyomhatatlan. Ezért nincs a féknek holt menete. A pedálra ható erő teljesen ki lesz használva, sőt megsokszorozva. Azonnal működik, tökéletesen zajtalan, lágy. A fék a nyomást automatikusan egyenliti ki mind a négy nagy viharálló fékdobon. Ezáltal kiküszöböli a kocsi csuszásának minden veszélyét.

Már fölünyes tulajdonságu fékei miatt is rendkívüli kocsi lenne egy Chrysler-gyártmány. Próbálja ki a kocsit, hogy megismerje a tökéletes biztonság érzését, amely olyan nagy szerepet játszik egy Chrysler kocsi vezetésénél.

Ehhez járulnak még egy Chrysler kocsinak összes következő tulajdonságai: a nagyteljesítményű hathengeres 'Ezüstdóm' motor. Hőátgátlómentes Invaracél-dugattyúk. A motor és a rugók gummban ágyazva. Het csapágyas főtengely ellensúlyokkal, lökhárítók, tengelyházzszellőztetés. Levégő-és olajtisztító. Benzinszűrő. Hidraulikus fék.

Három híres hathengeres modell: Chrysler Imperial, Chrysler 75, Chrysler 65, és a négyhengeres Plymouth. Chrysler kocsit minden fajtájában és árban. Nézze meg a modelleket a kereskedőknél. Kérjen árajegyzéket és részletes leírást.

VEZÉRKÉPVISELŐ JUGOSZLÁVIA RÉSZÉRE: W. H. SMYTH, BEOGRAD. KÉPVISELŐ: ALBERT SZILÁR, D'PL. ING., SOMBOR

Chrysler Motors Detroit Michigan

A kulai „Zöldkert”

nyári vendéglőben minden este

RÁCZ JÓSKA

neves primás cigány zenekara játszik

CSODAKÜT-FÜRDŐ

SZTARA KANJIZSÁN a város alatti grönnyörű árnyas parkban május 15-én megnyit

A fürdő orvosiilag javulva izületi és izomrumba, iszász, szába, idegbenhántalmak, női bajok ellen és eméktéti zavaroknál A VIZ IGEN NAGY RÁDIUMTARTALMU

Tiszta szép szobák, olcsó ellátás Igen mérsékelt fürdőáruk MENETREND:

Szoboticáról vonat indul reggel 5. d. e. 10 óra 8 percek, délután 2 óra 11 percek, este 6 óra 55 percek

4014

Cséplési célra ajánlok trifaili

darabos szenet

a szokásos fizetési felételek mellett

Kérjen ajánlatot

SIPOS SANDOR SUBOTICA

I. Sokoiska 6. — Telefon 868. 1928

Alco, kénmáj, mézskénté, zöldpor „Aeroplan” gyümölcs-lakarbolineum, csonttápsi, Futterkalk, Schlemm-kreide és egyéb vegyszerek

Csak viszonteladóknak legutányosabban

KEMIKALIJA, NOVISAD,

Sijukina ulica 7

Általános szabályok a szépség megtartására!

A test és bőr ápolása. Kövérség, soványság. - Művészi testápolás. - A termet, a nyak, váll. A bőr kozmetikai betegségei. - A bőr szárazsága. A zsiros arcbor. Bóratka (mitteser) gyógyítása. A pattanások. Az arc és az orr beteges vörössége. Rosacea. Fagyási pirosság. - A tulságos izzadás. Anyajegy, szemölcs, lenese, szeplő, májfolt. Ráncok. A bőr érdessége, kérgesedés, tyukszem. - Hajtulképződés. Hajhullás. - Oszülés. A köröm ápolása. A száj ápolása.

A mindennapi életben használt szépítő- s egyéb kozmetikai szereknek házilag való előállítás.

Ez Vécsei Jenő dr.

Kozmetikai Tanácsadó

című könyvének főbb tartalma.

A könyv a jövő hét folyamán jelenik meg. Olvassa át ezt a tartalmat s állapítsa meg, hogy szüksége van-e erre a könyvre? A

Kozmetikai Tanácsadó

kedvezményes ára

40 dinár

Aki egy levelező-lapon a könyvet május végéig megrendeli, annak az összeg beküldésére postafizetési lapot küldünk.

Küldje el a megrendelési lapot azonnal Minerva könyvosztályába, Subotica

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl

valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, kombinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebendőket, terítőket

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és kellekekkel legerősebben szállít

LEOPOLD SAMUEL, SENTA

modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és kellekek kaphatók

„ORIENT“-KEKSZ

GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT

MAYER ALFRÉD

gépépre berendezett péküzemében

SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

Ondolálás hajvágás, hajfestés Speciálista hölgyparóka készítésben és egyéb hajmunkákban. — Olcsó árak. V. Bulajic SUBOTICA Aleksandrova 15 Prokesch-palota

A kiválasztottak

első sorozata meghódította a magyar közönséget.

IGÉRTE ÉS ADTA:

a világ legnagyobb élő íróinak
legújabb és legjobb regényeit
gyönyörű kiállításban
csonkítatlan művészi fordításban

EDDIG ELKÉPZELHETETLEN OLCSÓ ÁRON.

Minden hónapban két kötet jelent meg és az ország minden pontján hónapról-hónapra ezren és ezren várják örömmel e válogatott regényujdon-ságokat.

A kiválasztottak

régi olvasói mindnyájan elismerik, hogy nagyon jól jártak, amikor tavaly az előjegyzési határidő lejártá előtt jelentkeztek és jogot szereztek a kivételes kedvezményekre.

Mindenki 100%-ig meg van elégedve, mert ígéreteinket 100%-ig betartottuk. A sorozat neve fogalommal vált és óriási olvasótáborra szerezett magának.

A kiválasztottak

olvasóinak kérésére és biztatására folytatjuk a sorozatot. Ismét 15 kötetet adunk (havonta kettőt) és ismét óriási kedvezményeket nyújtunk az előjegyzőknek.

ELOJEGYZÉSI FELHÍVÁS rendkívüli kedvezményekkel

AKI JUNIUS 15-IG

beküldi az alanti szelvényt, 4 kedvezményben részesül:

1. Füzve a 30 dináros bolti ár helyett 19 dinár kedvezményes áron kapja az egyes köteteket. Angol egészségvonakodásban negyven dinár helyett 29 dinár árban.
2. Tizennégy kötet átvétele után a tizenötödik kötetet teljesen ingyen, ajándékként kapja.
3. Az előjegyzés nem jelent nagyobb kiadást egyszerre, mert havonta csak két kötet árát kell kifizetni. Aki a két kötet árát minden hónapban előre beküldi, a könyveket portómentesen kapja.
4. A második sorozat előjegyzői igényt tarthatnak az első sorozatra is, kötetenként füzve 19 dinár, kötve 29 dinár kedvezményes áron. Ugyan-csak megkapják az első sorozat befizetéséül ezen első sorozat gyönyörű ajándékkötetét, teljesen ingyen. Egyébként az első sorozat kötetei már csak jóval magasabb bolti áron kaphatók.

A kiválasztottak

második sorozatában következő regények jelennek meg:

1. Maurois: *Két asszony között.*
2. Mary Borden: *Flamingo.*
3. Felix Salten: *Bambi.*
4. Ilya Ehrenburg: *Moszkvai síkátor.*
- 5-6. Arnold Zweig: *Grisca örmester.* (Két kötet).
7. Suzanne Normand: *Nők a gályán.*
8. H. G. Wells: *Az igazi király.*
9. Pontoppidan: *Thora van Deken.*
10. Kessel: *A repülőtszít.*
- 11-12. Sinclair Lewis: *Sam Dodsworth Európában* (Két kötet).
13. Pirandello: *Mattia Pascal kettős élete.*
14. Barry Pain: *Férlikor.*
15. *Ajándékkötet.* (Kiváló értékű elsőrangú kiállítású eredeti magyar regény, melynek bolti ára kb. 60 dinár. Az ajándékkötetet mindenki saját tetszése szerint választhatja ki öt felajánlott könyv közül).

A kiválasztottak

második sorozatának kiállítása még jobb, mint az első. A sorozat magában foglalja az 1929. év legnagyobb sikerű irodalmi alkotásait. Akad közöttük vidám és komoly, szórakoztató és gondolkodásra készítő mű egyaránt, de valamennyi művészi színvonalu, abszolút irodalmi értékű regény.

VÁGJA KI ÉS KÜLDJE BE AZONNAL, MIELŐTT ELFELETTI!

MEGRENDELŐLAP.

Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Subotica

Ezennel megrendelem a KIVÁLASZTOTTAK új sorozatát 15 kötetben. Havonta két kötet szállítandó. Az utolsó kötetet ingyen kapom.

Füzve kötetenként 19 dinár árban
Kötve kötetenként 29 dinár árban
A köteteket minden elsején személyesen
veszem át önöknél.
A két kötet árát minden hó elsején előre
beküldöm. (Csekklapot kérek).
A két kötetet tessék minden hó elején után-
vétellel küldeni.

Név: .....

Foglalkozás: .....

Pontos cím: .....

Ha egyidejűleg az első sorozatra is igényt tart, szíveskedjék az alanti részt is aláírni:
Megrendelem egyúttal az első sorozatot is ugyanolyan feltételekkel, mint a második sorozatot. Tehát havonta négy kötetet veszek át, kettőt a régi sorozatból. Így havonta összesen:
füzve D. 76.— fizetendő.
kötve D. 116.—

aláírás.

Rámán kötött gyapjukendő kapható

Varga Flórián
kendőkötőgyár
Subotica, Trumbiceva 3.
537

Eladó birtok

Sentán, a városhoz 6 kilométerre, 40 lánce prima szántóföld lanyával, gazdasági felszereléssel eladó. Felvilágosítást nyújt: Olajos útszélessé, Sentán, Knécinina ul. 15. 5554

Üzletemet áthelyezem

augusztus 1-én a gimnáziummal szemben, Trumbiceva ulica 2/a (régii cecetgyár) mely alkalomból lezártított áron kaphatók:
Golyócsapágyak, Angol teveször, balata-és bőrszíjak, dobsinek, csövek, fürdőszoba-bereendezések, gummiárúk, tömítések, amerikai gépjárműolajok, ponyvák, oxigen és az összes műszaki cikkek
KEWÉNY GYULA
Subotica — Telefon 29

Kékkő 99%
Zöldpor 75%
legolcsóbb árban

Sugár Manónál
Telefon 47

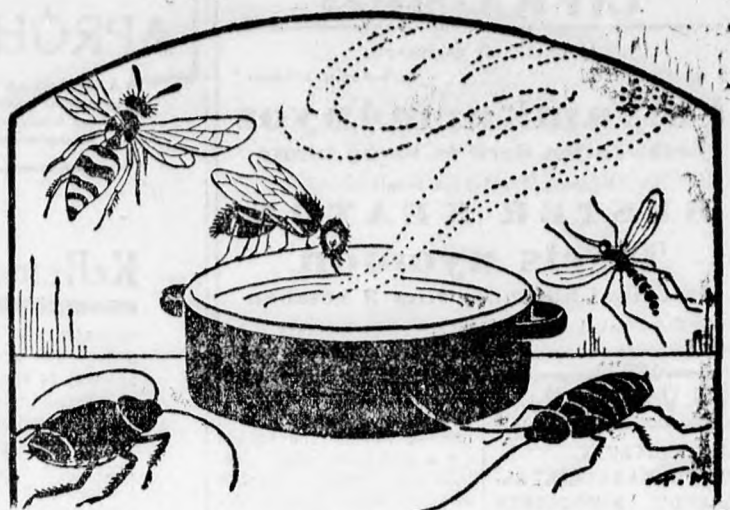

NYUGATINDIAI BANÁN
**A LEGJOBB
DE CSAK ÉRETTEEN**
Vajdasági vezérképviselet:
Kovács és Gelányi
Subotica, Telefon 8-45

Garantált friss
I-a teavaj
kg-ja 50 dinár
Naponta friss
Yoghurt kapható
Gulyás
tejcarnokában
Subotica, Rudičeva ul. 3.
Trumbiceva ul. 7
(Papucs-piac)

Sütemény 2 din.
Haboskáv
süteménnyel 5 din.
Fagylalt
egy szelet 3 din.
Alkalmi és lakodalmas
Torták
olcsón 5408
„MIGNON“
Institorisz Sándor
ujjonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Stromajerova ul. 22
Halpiac, Faragó mészáros mellett

Jó és olcsó! Önyvet
csak a
Minerva könyvosztályában
vehető!

Van-e akkor is étvágya!

ha a konyhában a fenti kép táru! szemei elé? Bizonyosan nincs!
Ha szabadulni akar azoktól a kellemetlen rovaroktól, amelyek az ételt megmérgezik, használja a

a legkételetesebb rovarirtószert. A Shelltox fecskekezelésére Shelltox-fecskeket használjon mert ez garantálja a legnagyobb teljesítményt. Azok a rovarok, amelyek az levegőbe fecskendezett Shelltox-felhőseknek érnek, BIZTOSAN ELPUSZTULNAK és néhány perc alatt

megtisztítja a lakást
a legyeketől, molyoktól, szunyogoktól, bolhaktól, poloskaktól, hangyáktól, svábbogaraktól, ezeknek petéitől és lárváitól.

Nyomatott használati utasítást minden árusítónál kaphat. A Shelltox használata a lakás higiéniáját jelenti a legnagyobb mértékben.

Mindenütt kapható

4378

5508

NEW-HUDSON

elsőrendű angol motorok
töképviselete

S. AD. ENGL
Subotica, Rudičeva ulica 5.
Kapható részletfizetésre is!

RÉGI SÍSTEM **PATENT-BENCZE**

BENCZE-féle PATENT
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDŐNYÖK
a legjobbak

Miniat és árajánlatot díjtalanul küldünk
BENCZE ANTAL ÉS FIA
ESSLINGENI GÖRDÜLŐNY, ZSALU, ÉS
SZÖVÖTT FAREDŐNYGÁR
VEL-BEČKEREK

Szabadalmazott

jégszekrényeink
árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol,
kerjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAČA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
tor- és rezá: ugyártól

SUBOTICA, Jugovičeva ulica 20. — Telefon 1-34

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

2 új attrakció! Szuboticián először!

Folyamkormányos

Szakadatlan derű és kacaj filmje

Főszereplő a faképző komikus

BUSTER KEATON

Tigris nyomon

Amerikai kalandor film 2 részben

Előadások kezdete naponta 4, 6 és 9 órákor

LEVELEZÉS

KIRAKATÜVEGEK,

TUKRÓK GARANTÁLT EL-
SÖRENDŰ MINŐSÉGBEN
KAPHATÓK AZ „ALBA-
TUKÓGYÁRNÁL” NOVI-
SÁD. 4377Piros ruhás. Drága Baba!
Mea culpa! — Sok kézősök
3566Kedveském! Már roppant
türelmetlen voltam. Egész
héten nem láttam. Miért
volt ilyen lusta? Végre ma
kétszer láthattam. Jól va-
gyok. Várom. 5563

FOGLALKOZÁS

Kéményseprőséget azon-
nali belépésre keresek. —
Nagy Gergely kéményseprő-
mester, Ada. 5572Fodrásznő, aki oncolál és
manikűröz, azonnal belép-
het. Weimann fodrász Od-
zaci. 5579Ügyes, gyakorlott mérleg-
szerelőt és szerszámlaka-
tost felvez. Sebestyén mér-
leggyár, Szubotica. 5568Fogtechnikus, 27 éves, né-
met szakiskolát végzett, 12
év óta a szakmában van,
dolgozik kaucsuk technikát
Prof. Dr. Gysi után, kerá-
mikai technikában teljesen
jártas, társulna orvossal, v.
esetleg technikus-asszisz-
tensnek menne fogorvos-
hoz. Csak elsőrendű praxi-
sok jönnek tekintetbe. Cim
Bruck, Károly, Parabuc,
Bácska. 5562Röföskekedőseged az on-
nali belépésre állást keres.
Vidékre is elmegy. Cim a
kiadóban. 5547Ügynököt keres azonnali
belépéssel a „Munkások
Rokkant és Nyugdíj Egye-
sülete.” Jelentkezni d. e.
8—12 és d. u. 3—6-ig az
egyesület 1 Manojlovičeva
ul. 5. alatti irodájában le-
het. 5543Hölgyek és urak, kiknek jó
összeköttetésük van, na-
ponta játsza 4—500 di-
nárt kereshetnek. Tegyen
egy próbát. Közölje címét
a lap kiadóhivatalával
„Művészet” jellege alatt.
5558Kovácssegedet, jó munkást
azonnali belépésre keresek.
Grnjaković Béla, VIII., Mi-
loš Obiličeva ulica 21.
5585Fin mechanikus tanoncnak
felvétetik. Bence Jovan, me-
chanika radnja, Subotica,
Giri Metod trg 20. 5588Nemokleveles gyógyszerészt
keres Gyógyszertár Vranje-
vo. 5325Női fehérnemű részlete-
re való eladására jobb női
munkaerők felvételnek. Bö-
vebbet Radio Reklam Szu-
botica, Pašičeva ulica.
5515

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó
hívtetésekkel. Legjobb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívású jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekre készen állunk válaszolni.

Kellemetlen szájszag

visszataszító. A csunya fogak eltorzítják
a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát
azonnal és nyom nélkül el lehet tüntetni a
pompás, fűdítő Chlorodont-fogkrém gyakran
már egyszeri használatával. A fogak bedör-
zölés után gyönyörű elefántcsontszinben
ragyognak, még a fogak belső részei is,
különösen ha a tisztításhoz külön erre a
célra készített, fokozatos sörtejű Chloro-
dont-fogkefét használjuk. A fogak közé
szoruló, rothadt ételmaradékok, melyek a
kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a
fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen
kísérletet egy kis tubus fogkrémmel. Chloro-
dont-fogkefe gyermekek és hölgyek részé-
re (puha sörtejű), urak részére (kemény
sörtejű). Csak kék-zöld színű csomagolás-
ban »Chlorodont« felirattal valódi. Minde-
nyütt kapható. Leo-Werke A. G. jugoszlá-
viai vezérképviselő: Tvornice Zlatorog,
Maribor, 11.

AZ ÜZLET

részletesen tájékoztat
a magyar üzleti világ
eseményeiről.

Ingyenes

mutatványszámot
küld a kiadóhivatal
Budapest, VI., Andrásy-ut 29

Bérbeadó

1. emeleti, parkettás, ötszobás prima lakás
2. külön ház 2 szobával, előszobával és mellékhelyiségekkel
3. háromszobás lakás a város központjában
4. két üzlethelyiség a Vilsonov-téren.

Eladó

1. három drb gőzfűdőből eredő vastartány
2. új ház 4 szobával, mellékhelyiségekkel, istállóval, 15 évig adómentes, 120.000 dinárért.

Léderer Dezső, Sombor

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENŐ

Különleges arc- és bőrápolás, az összes
arc- és szépséghibák gyógyítása villany és
kvarcfénykezelés, paraffin terapiaSzeplők legújabb módszer szerint teljesen
fájdalmatlan eltüntetése villannyal, hám-
lasztás, kenőcsök alkalmazása nélkül.

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

VÁROSI MOZI

Péntek—szombat—vasárnap:

Az első igazi Oroszországban készült művészfilm
A világ egyik legnagyobb filmművészeti eseménye

Az élő holttest

Tolstoj Leó gróf kasszikus regénye filmen.

Főszereplők:

Pudovkin és a moszkvai
művészszínház tagjai

Fox filmhirdő

Előadások 4, 6 és este 9 órákor

Motort, nyersolajat vagy
szívógázt, 30—40 PS-ig
megvételre keresek. Josef
Heger, Ridjica. 5577Cséplőgép, nafta Bulldog,
12 HP motorral, az egész
garnitúra Lanz-gyártmány,
olcsón eladó. Megtekinthető
Beogradban, Zrinjskoj ul.
(Resavska) br. 69. Közle-
bit Szuboticián Pavlovičnál,
Piukovičeva ul. 34. (Pár-
huzamos-uton a keresztnél)Bajszaiaknak megfelelő négy
hold szántóm a Földi ma-
jor mellett, sürgősen elad-
nám kedvező fizetési felté-
telekkel. Ügynököt díja-
zok. Pecze Ernő, Mali
Idjós 5556Betegtoóköcsit, haszná-
lat keresek. Cim a kiadó-
ban. 5533Kádak, vastartályok, iroda-
fal, rezervoár, olcsón el-
adók. Bővebbet Földes ru-
haüzletében. 5531Beltérn uri lakház 5 szo-
ba fürdőszobával, nagy
raktárral eladó. I. kör, Paja
Kujundzičeva (volt Wesse-
lányi) ulica 38. 5532Ügyszekevény, állvány, pult
és cipők olcsón eladók a
Palmában, és elköltözés
miatt a helység is azonnal
átadó. Pašičeva ulica 8.
»Palma« cipők kiválósa-
gát minden bevám dícséri.
»Palma« cipőáruház, Hus-
piac, volt Mácskovic-ház.
— Szándéktilónlegességeim
megérkeztek. 3631Teljesen jókarban levő fe-
hér gyermekocsi, díszes
vaságy sodronnyal és éjjeli
szekrény olcsón eladó. Paja
Kujundzičeva 20. 5540507-es Fiat autó 6 üléses,
generáljavítva, abszolút ki-
tűnő állapotban eladó. Er-
deklődni lehet Automobilija
garage, Szubotica. 5530Kis szalagarnitúra és egy
Schöber ágy, nálam bizo-
nyában levő, eladó. So-
kolska ul. 3. 5526Cormick-traktor, 20 HP, sza-
badkézből olcsón eladó. Szi-
vógázra is átalakítható. Ku-
runczay Nova Crnja, Bánát.Patkanin patkányt felelő-
séggel irtja. Kapható Szu-
boticián, Hercul drogéria és
Kurtis kereskedésben.Fladó jókarban levő 48”
Rusztón magánycsésplő
(buzáért is). Traktorhoz
is alkalmas. Turzai Kál-
mán Csantavir. 5330Meszet és beton folyókavi-
csot a legjobb olcsón
szállít Lav. Leitner, Osijek
Samačka 7, telefon 614.Ford-automobilok teljesen
újak eredeti gyári csoma-
golásban 330 dollárért el-
adók míg a készlet tart.
Bővebbet Barzel d. d. gép-
üzletében. 5177Éjjeli szűlet 16.000 lakosu
nagyközségben egyedülálló,
eladó. Cim a kiadóban.Sőraparatus, jókarban jutá-
nyos áron eladó Szuboticián
a vasutal szemben levő
pincekorcsmában 5474Vendéglői székek és kerti-
székek, 50 drb jutányos
áron eladók. Szuboticián a
vasutal szemben levő Obi-
lič vendéglőben. 5179Fűszerüzlet és pékség jó
forgalommal szabadkézből
örökáron eladó. Bővebbet
Keller Jakob földmőrlőnél
Cantavir, József malom.Kis családi ház új butorral
együtt eladó. Érdeklődni
Zop Ignác üzletében a Maj-
sai uton. 5482

KÜLÖNFÉLE

Kétszobás, előszobás lakás,
továbbá egy szoba előszo-
bás lakás és egy szobás la-
kás, mind konyhával és
mellékhelyiségekkel azon-
nalra kiadók. Jugovičeva
(Erdő) ucca 7. 5561Grad Subitica raspisuje li-
citaciju za bušenje jednog
arboškog bunara na Topol-
skom putu izmedja km.
22—23. Blíže podatke u
gradskom gradjevnom ode-
ljenju. 5549Kiadó a beltéren csinosan
butorozott szoba fürdőszo-
ba használattal. Cim a ki-
adóban. 5546Elveszett szerdán 22-ikén
reggel Vorob Antal névre
szóló határátelépési igazol-
vány. Kérem a megtalálót
adja le a kiadóban. 5586Vasárnap Paličon bucsu és
Sztantionál nagy rózsabál
délután öt órai kezdettel
reggelig. 5581Szinterén-pince, 17 méteres
azonnali kiadó. Donat, Vil-
sonova ulica 6. 5534Kétszobás lakás azonnali ki-
adó. Kumičičeva ul. 36.
5444Nyaraló, 570 méter a ten-
ger felett, Hočevar villa Zi-
rovnicán, Bléd mellett,
Szlovéniában, lakás, ellá-
tás, fürdő, napfürdő, ten-
nisz, biliárd, zongora, rá-
dió, a legjobb tisztia leve-
gő, erdős vidék, vasutálló-
más, posta. Prospektus ki-
vánatra. 5573Péküzlet, jóforgalmu, beteg-
ség miatt haszonbérbe ki-
adó. Cim: Molnár könyvke-
reskedés Szentá. 5378Kiadó a vasutal szemben
Lichineckert palotában mo-
dern 6 szobás parkettás la-
kás fürdőszobával, ebből
esetleg külön 4 szoba is ki-
vehető, azonbankül ugyan-
azon házban augusztus 1-re
egy szép 4 szobás lakás is
kiadó. Bővebbet Dr. Vécsey
Samu urnál Aleksandrova
ul. 6., vagy telefon 535.
54532 szoba, előszoba, konyha,
előszoba külön udvarral
kiadó. Tirsova ul. 21. (volt
Bleszák-telep). 5484